

**OKTOBER  
2003**

OBVEZNI  
IZVOD

# REŠETO

GLASILO OBČINE RIBNICA  
28. oktober 2003, letnik VII

Št. 10

Tretje na evropskem prvenstvu



Foto arhiv društva mažoret

Gradi se RTP Ribnica



Foto A. Pahuļje

Pogovor: Majda Slabe



Foto A. Pahuļje

**MAJDA SLABE,**  
zapisovalka ribniških  
zgodb

**Boljša oskrba z  
elektriko**

**Priključimo se na  
avtocesto!**



**Pletilnica d.o.o. Je podjetje, ki proizvaja žične tkanine, industrijske filtre in druge kovinske izdelke. Dejavnost žičnega tkalstva v Sodražici ima stoletno tradicijo, v zadnjih letih pa se preusmerja predvsem na področje proizvodnje industrijskih (mrežastih) filtrov in druga področja preoblikovanja kovin. Je srednje veliko podjetje z okoli 90 zaposlenimi.**

**Pretežni del prodajne realizacije (preko 70%) doseže na tujih tržiščih predvsem zahodne Evrope, surovine za proizvodnjo pa tudi pretežno uvažata.**

**Pletilnica d.o.o. se uvršča v kovinsko predelovalno dejavnost (filtri in drugi kovinski izdelki), pri proizvodnji pa uporablja tudi tekstilno tehnologijo za proizvodnjo žičnih (kovinskih in plastičnih) tkanin. Od drugih kovinskih izdelkov proizvaja kovinske dele in konstrukcije za proizvodnjo strojev in naprav.**

Delovne operacije, ki se izvajajo v proizvodnji so:

- Pri preoblikovanju kovin in tkanin: rezanje, brušenje, struženje, rezkanje, stiskanje, upogibanje, krivljenje, ploščenje, poliranje, spajanje (varjenje, spajkanje, kovičenje, lepljenje).

- Pri proizvodnji žičnih tkanin: previjanje, snovanje, vdevanje in tkanje.

Delovna mesta s področja tkanja in preoblikovanja kovin v Pletilnici: izdelovalec tkanin, izdelovalec filtrov, orodjar, rezkalec, strugar, vzdrževalec, vzdrževalec nastavljalet strojev, vhodni, procesni in končni kontrolor, skladiščnik, manipulant, delovodja, tehnolog filtrov, tehnolog tkanja.

Zahtevana usposobljenost in izobrazba zahtevana za ta delovna mesta: srednja poklicna šola kovinske smeri (strojni tehnik), poklicna šola za kovinarje (strojni ključavničar, strugar, rezkalec, varilec, preoblikovalec kovin), izdelovalec tkanin, tekstilni tehnik, diplomirani strojni inženir, diplomirani tekstilni inženir.

Možnost napredovanja: predelavec (skupinovodja), delovodja, vodja oddelka.

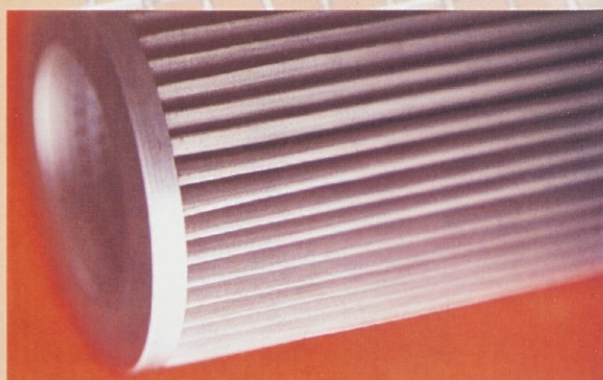
**Podjetje želi v šolskem letu 2003/04 štipendirati:**

- enega strojnega ključavničarja in
- enega strojnega tehnika.

**Štipendistu s pogodbo zagotavljamo zaposlitev v našem podjetju in nadaljnje izobraževanje in usposabljanje.**

**SREDNJA ŠOLA KOČEVJE**  
Trg Zbora odposlancev 22, Kočevje

# Projekt zagotavljanja vpisa v strojniške poklice



**PLETILNICA**

**PLETILNICA d.o.o. - ŽIČNE TKANINE IN FILTRI**  
C. Majde Šilc 1, 1317 SODRAŽICA  
tel.: 00386 1 835 02 50, fax.: 00386 1 835 02 51  
e-mail: pletilnica@pletilnica.si, http: www/pletilnica.si



## Novice iz doline

- Priključimo se na avtocestol 4  
Boljša oskrba z elektriko 5

## Pogovor meseca

**Majda Slabe**

“Življenjske zgodbe prebivalcev Ribniške doline”

Štajerka iz Ljubljane, ki že 22 let prihaja v kupljeno staro hišico v Jurjevici, preživlja srečne dneve počitnic in vikendov skupaj z možem, vnukom ter s sosedi, je hvaležna, da so ji ribniški izbranci odprli svoja srca in jo spustili v svoj intimni svet doživljanja življenja, ki je minilo pred davnimi leti...



Župan in predstavniki Elektra obelodanili gradnjo RTP

## Dogodki meseca

- Cenejša nega na domu, dražji vrtec 8  
Dobitniki občinskih priznanj 9



Majda Slabe, zapisovalka ribniških zgodb

## Kulturne drobtinice

Poklon p. S. Škrabcu



10

## Razpisi na straneh 12 in 13

2004/340

## Zabavne strani na strani 20

## Bralki pišejo

23



Mažorete tretjel

## Od vasi do vasi

- V dolini je manj plastike 26  
Velike Poljane, čiste in prijazne 27

## Športni utrinki

- Mažorete tretje na evropskem prvenstvu 29

# Obrtniki o perečih problemih s predsednikom Obrtne zbornice ČE SE PRIKLJUČIMO NA AVTOCESTO, SMO 'NA KONJU'!

Obrtniki in svetniki odločno podpirajo amandma poslanca Jožeta Tanka, ki bi ribniško-kočevski konec s povezovalno cesto pri Pijavi Gorici priključil na avtocesto pri Vič-Rudniku in mu omogočil hitrejši gospodarski razvoj.

Miroslav Klun, predsednik Obrtne zbornice Slovenije (OZS), se je v času svojega predsedovanja 13. oktobra prvič mudil na ribniško-kočevskem koncu, in obrtniki so mu takoj naložili nalogo, da zastavi svojo besedo za uveljavitev amandmaja poslanca Jožeta Tanka, ki želi predel od Kolpe do Pijave Gorice priključiti na avtocesto. Tanko ne dvomi v to, da mu bo amandma uspelo vključiti v nacionalni program izgradnje avtocest, saj so mu do zdaj ponudili podporo vsi župani in poslanci z omenjenega področja, pa tudi ribniški obrtniki in občinski svetniki.

"Zdaj imamo prvič realno možnost, da se vključimo

mo v nacionalni avtocestni program, in če politiki, gospodarstveniki in mediji ne bomo skupno nastopili, se ta priložnost ne bo ponudila nadaljnjih 10 let."

Občina Škofljica je že storila prvi konkretni korak: v svoj novi prostorski plan je že zarisala traso za navezovalno cesto.

Gre za razmeroma kratek, sedemkilometrski odsek, ki bi promet na križišču pod Pijavo Gorico usmeril na nekdanjo staro cesto za pot v Ljubljano. Imenujejo jo tudi izanska, krasi pa jo drevored. Svet bi se našemu koncu spet odprl, ko bi se v industrijski coni Vič-Rudnik vključil na avtocesto, pot do Ljubljane pa bi si po Tankovih izračunih skrajšali vsaj za 20 minut. "20 minut do Ljubljane pa je že sprejemljiva oddaljenost."

Zdajšnja cesta po mnenju vseh, ki so se pogovora s predsednikom OZS udeležili, zavira gospodarski razvoj področja do zelene državne meje, saj nanj zaradi odročnosti ne prihajajo kapitalski vlagatelji. Pravo psihofizično preizkušnjo pa ta cesta predstavlja 4000 ljudem, ki se iz kočevske (3000) in ribniške občine (1000) dnevno vozijo v Ljubljano na delo.

To obremenitev bodo morali prestajati vsaj še do leta 2007, ko bi se

po Tankovem mnenju lahko začelo urejanje omenjenega priključka na avtocesto. Kočevci, s podžupanom Vladom Prebiličem na čelu, so sicer tako kot tudi na sodraškem sestanku z Direkcijo RS za ceste, ponudili še eno cestno varianto. Tankovo "sprejemajo z odprtimi rokami", z malo stroški pa bi lahko po njihovem mnenju uredili še cesto Mala Gora-Struge.



Na srečanju je bila največja pozornost namenjena izboljšanju prometnih povezav z Ljubljano.

Po mnenju Prebiliča je priključek na avtocesto lahko začetek gibanja za novo cesto, ki bi vodila do Ljubljane, ker bo obstoječa pretirano obremenjena s tovornim (v Kočevje prihajajo Ljubljanske mlekarne in s tem 50 tovornjakov na dan) in turističnim prometom.

Sestanka, ki ga je z župani šestih sosednjih občin, tremi poslanci ter podjetniškima centroma sklicala Območna obrtna zbornica Ribnica (OOZ), se je zaradi službene zadržanosti udeležila malce okrnjena zasedba. Tako je bil izmed vseh županov prisoten le ribniški.

Pavel Hočevar, sekretar OOZ, je poleg prometne povezave kot hud problem izpostavil še sivo ekonomijo, ki se je razrasla na našem področju. Zadnja leta je bolj načrtno spremljal podatke o brezposelnosti v Ribnici in ugotovil, da glavnina ljudi šušmari, a se te teme nihče ne dotakne.

"Od 420 brezposelnih ljudi se jih le 15% dejansko želi zaposliti, ostali pa so ali invalidi, težko zaposljive kategorije ljudi in taki, ki čakajo le še na upokožitev."

Nikomur se niti ne splača iti v podjetništvo, je prepričan Hočevar, ker so davčne obremenitve prehude in se "podjetniku bolj splača vrniti obrt in se ukvarjati s šušmarstvom." Javno pa na srečanju tokrat ni bila izrečena še ta resnica, da davčna inšpekcija s svojim dlakocepstvom že leta pobere ravno pri ribniških podjetnikih največ davkov v Sloveniji in tudi letos le-ti tožijo nad njo. Kaže, da se bo spet povečala četica tistih, ki bodo rajše zaprli svoje firme in sedež preselili v Ljubljano.

Finančne in socialne policije, ki jo bi država za odpravo anarhije rabila, pa itak ni, tako da brezposelne osebe menda celo pri potencialnih delodajalcih namesto dela iščejo potrdilo, da zanje dela ni, ker potem lahko uveljavljajo nižje cene za vrtec ipd., kar pa minister za delo Vlado Dimovski ve, pravi Hočevar. Seznanjen je z menda z vrsto ribniških 'invalidov' in tudi s tem, da imajo podjetniki firme pisane na žene, sami pa so 'registrirani' kot tisti, ki živijo brez prebite pare...

Tekst in foto Alenka Pahulje



Na pogovoru s predsednikom OZS Miroslavom Klunom (skrajno desno)

## Po letu 2007 naj bi se vozili 20 minut manj do Ljubljane

K predlogu resolucije o nacionalnem programu izgradnje avtocest v Republiki Sloveniji je poslanec Jože Tanko 29. septembra vložil amandma za navezovalno cesto Pijava Gorica na avtocesto pri industrijski coni Vič-Rudnik, v skupni dolžini 7 kilometrov.

Amandma je po njegovem mnenju nujen, saj predstavlja odsek obstoječe ceste Škofljica-Lavrca priključek na AC- ozko grlo, zato se zjutraj in popoldne ustvarjajo dolge kolone. Poleg tega je ta odsek zelo nevaren, saj gre za križanje z železniško progo na Škofljici, ob cesti pa so še vrtec in šoli, semaforizirano križišče, številni industrijski in obrtni objekti ter vrsta manjših cestnih priključkov. "Rekonstrukcija križišča na Škofljici ne pomeni nikakršnega izboljšanja potovalnih hitrosti." Prebivalci predela do Kočevja so tudi edini v Sloveniji, ki so se jim z izgradnjo AC- omrežja prometne razmere poslabšale. "Pričakuje se še dodatna obremenitev, saj se bo aktiviralo skladišče blagovnih rezerv v Ortneku, ki bo to cesto ali železnico obremenilo s približno 4000 cisternami, povečal pa naj bi se tudi turistični tranzit. Slaba pretočnost je tudi glavna ovira za hitrejši gospodarski razvoj območja."

## Na Ugarju gradijo razdelilno-transformatorsko postajo (RTP) NAPOVEDANIH 4x MANJ MOTENJ IN OKVAR PRI NAPAJANJU Z ELEKTRIKO

V poslovni enoti Kočevje, ki z električno energijo oskrbuje tudi širše območje Ribnice, je bilo letno kar 86 okvar na omrežju, in če štejemo, da odprava ene traja vsega skupaj tri ure, je napoved vodstva Elektra Ljubljana, da bo teh okvar z novo RTP - postajo vsaj za sedem ur manj, obetavna.

Okvare in motnje bo Elektro, ki se je lotil te 600 milijonov tolarjev vredne investicije, omejil že s tem, ker bodo daljnovodi zdaj v našem mestnem naselju ter ožji okolici postavljeni na vsakih 10 in ne več na skoraj 50 kilometrov, kot do sedaj. Tako razvlečeni daljnovodi so dopuščali, da smo Ribničani brez elektrike ostali že, samo če je kaka veja padla na žico.

Med izboljšavami, ki jih bo prinesla razdelilno-transformatorska postaja 110/20 kV Ribnica, bo nova računalniško krmiljena tehnologija, ki bo odpravljala tiste, tako pogoste 0,3 sek trajajoče motnje v 20 kV omrežju. Te so najbolj čutili tisti, ki so sedeli pred računalniki, ter podjetja s sodobno računalniško vodeno tehnologijo. Bili so dnevi, ko je bilo delo zaradi takih motenj povsem onemogočeno.

V primeru okvare na enem od daljnovodov, ki napaja določen del Ribnice, bo brez elektrike samo tisti del, in še tega se bo v kratkem času prevezalo na enega od neokvarjenih daljnovodov. Sodražica z okolico, ki je razmeroma blizu ribniški RTP, bo imela podobno srečo, medtem ko bodo v bolj oddaljenih krajih, kot so Loški Potok, Draga, Sv. Gregor, Karlovica in drugi, še vedno večje možnosti za motnje in okvare. Bodo pa imeli neprimerno bolj izboljšane napetostne razmere, je dejal Matjaž Osvald na novinarski konferenci, ki je bila v sejni sobi občine 3. oktobra. Zdaj so bile namreč že na meji sprejemljivega, je dodal izvršni direktor distribucijske enote Kočevje. Po študijah Elektra je ocenjena vrednost prihranka zaradi zmanjšane

števíla prekinitev električnega toka 20 milijonov tolarjev letno.

Novo postajo je Elektro Ljubljana začel graditi v začetku oktobra, ob cesti na Ugar, približno 800 m od samega središča mestnega naselja. Bližnji stanovalci naj bi zaradi sevanja daljnovodov ne bili ogroženi, saj so meje dovoljenega elektromagnetnega sevanja presežene le znotraj ograje objekta, ne pa tudi zunaj nje. Predstavniki Elektra, ki so si skupaj z novinarji ogledali lokacijo gradnje, so menili, da je sevanje zaradi mobilnih telefonov veliko nevarnejše od tistega okrog električnih daljnovodov. Tudi strele naj ne bi naganjale straha v kosti ljudem, saj so vsi daljnovodi ozemljeni in imajo strelovodne vrvi, ki naj bi delovale kot varovalni ščit.

Na dobrih 5000 m<sup>2</sup> bodo delavci Obnove iz Kočevja zgradili objekt, ki bo daljinsko voden iz Ljubljane, namenu pa naj bi bil predan v letu dni. Z izgradnjo ribniške RT - postaje bo na boljšem tudi Kočevje, saj bo tako dobilo zanesljivo rezervo v primeru izpada obeh transformatorjev v RTP Kočevje. Ribnica naj bi z enim transformatorjem obratovala do leta 2010, ko se bo izvedla druga faza gradnje, ki predvideva vgradnjo še enega transformatorja 110/20 kV. Izgradnjo RTP Ribnica po mnenju Elektra kot tehnološko nujno in ekonomsko opravičuje tudi podatek, da naj bi se izgube električne energije v omrežju leta 2005 zmanjšale za 13,8 mio SIT. Zanj si je menda najbolj prizadeval ravno direktor Vincenc Janša, ki je nekdaj vodil poslovno enoto Kočevje. Ves ta trud je trajal dobrih 20 let, skorajda ves čas po odprtju RTP Kočevje, leta 1976. Če ne bi poraba energije stagnirala v letih 1991/92, bi Ribnica morda svojo RT - postajo dočakala že v začetku devetdesetih let, ko so bile pripravljene študije o potrebnosti objekta.

Distribucijska enota Elektra Kočevje, kamor sodi tudi Ribnica, obsega 1.300 km<sup>2</sup> in 38.000 prebivalcev. Število odjemalcev električne energije je 17.000, Elektro pa jim jo pripelje po 1.705 električnih vodih in 465 transformatorskih postajah. Letno je za investicije in vzdrževanje porabljenih 300 mio SIT.



Na izbrani lokaciji RT-postaje

Dandanes poraba raste hitreje, kot je načrtovano, je dejal Janša. "Tako stanje je povsod po Sloveniji, čeprav opozarjamo na racionalno rabo energije." Medtem ko je bila včasih največji potrošnik energije zimska sezona, zdaj za njo poletne konice le še za 10 odstotkov zaostajajo po količini porabljene energije. Vroča poletja zahtevajo klimatske naprave, te pa se na vir energije dobesedno prisesejo. Nova RT - postaja naj bi veliko olajšanje in možnost nemotene gospodarskega razvoja prinesla tudi 153 družbam in 299 samostojnim podjetnikom, ki so bili zdaj zaradi slabe dobave električnega toka pogosto ovirani pri vsakodnevem delu, meni župan Alojz Marn.

Rešili smo eno težavo, na prste obeh rok pa lahko začnemo šteti še vse druge, ki opravičujejo slab sloves ribniško-kočevskega konca kot mrtevga rokava, kamor se ne splača vlagati ne znanja ne kapitala..., pravijo drugi.

Tekst in foto Alenka Pahulje



Bilo je kot v peklju, pravijo domačini in očitvidci enega najhujših požarov, ki je v zadnjih desetletjih divjal v Ribniški dolini. In pripominjajo: Dobro, da ni bilo vetra...Če bi bil....

(Op. Ured.) Foto Milan Glavonjič

## POMAGAJMO JIM!

Naselje Travnik v Loškem Potoku je v soboto, 11. oktobra, zajel velik požar, ki je povzročil veliko materialno škodo.

V strnjem naselju je ena stanovanjska hiša pogorela do tal, ena je zgorela do polovice, poleg tega pa so zgorele tudi štiri drvarnice in štiri skednji, v katerih so bili poleg sena tudi kmetijski stroji ter ostala mehanizacija. Ena družina s šoloobveznimi otroki je v požaru izgubila praktično vse premoženje, saj so na cesti ostali brez vsega in le z oblačili, ki so jih imeli na sebi.

Poleg nje sta morali še dve družini začasno prebivališče poiskati pri sorodnikih in znanih. Točno oceno višine škode je trenutno še nemogoče podati, zagotovo pa je ogromna. Poseben problem pa predstavlja zima, ki je pred vrati.

Glede na opisana dejstva in z željo, da pomagamo, vas v imenu vseh prizadetih prosimo za finančno pomoč, ki bo v kakršnemkoli znesku za popravilo nastale škode prišla še kako prav. Kolikor se odločite, da jim v teh težkih trenutkih tudi vi s svojim prispevkom pomagata čimprej zaživeti normalno življenje, vas prosimo, da sredstva nakažete na račun Agrarne skupnosti Travnik št. 02321 - 0253796479, sklic 00 - 111003, s pripisom "POMOČ ZA PRIZADETE V POŽARU".

Prav vsak vaš prispevek predstavlja velik kamen v mozaiku pomoči. V imenu prizadetih se vam že vnaprej najlepše zahvaljujemo.

Občina Loški Potok

# Bilo je težko, toda na starost nam je lepo....

**S**vet se je res v marsičem prekucnil na glavo, a ta trdi pristanek sem ter tja prinaša razsvetljenja posebnih vrst, ki človeku dopustijo svobodo tam, kjer lahko poleti s svojo ustvarjalnostjo in iskrivim, radovednim duhom. Univerza za tretje življenjsko obdobje je starostnikom na široko odprla vrata, da bi odkrivali v sebi bogastva, ki so jih bili v času aktivnega dela prisiljeni zemariti zaradi vsakodnevnih obremenitev.

Majda Slabe je vse življenje delala na področju transporta, a ko je odšla v pokoj, ni ponovno preslišala glasu, ki jo je nagovarjal k preučevanju starega in etnološko zanimivega. Del Društva za izobraževanje v III. življenjskem obdobju je postala pred štirimi leti in vpisala etnologijo. Dve leti kasneje jo je doletela prva projektna naloga, ki je čakala še dve leti, da je prehodila pot od zasnove do zapisa, ki ga bomo Ribničani ugledali novembra v knjigi "Življenjske zgodbe prebivalcev Ribniške doline". Stajerka iz Ljubljane, ki že 22 let prihaja v kupljeno staro hišico v Jurjevici, preživlja srečne dneve počitnic in vikendov skupaj z možem, vnukom ter s sosedi, je hvaležna, da so ji ribniški izbranci odprli svoja srca in jo spustili v svoj intimni svet doživljanja življenja, ki je minilo pred davnimi leti...



## Pogovor: **MAJDA SLABE,** zapisovalka ribniških zgodb

Pogovarjati se z neznanimi ljudmi o nečem, kar je izključno njihova osebna zadeva...in potem te izpovedi še zapisati ter jih postaviti na oltar pred javnost, bi bila zahtevna naloga za strokovnjaka, ne samo za ljubitelja etnologije. Ste imeli kakšne pomisleke in zadržke, ste se naloge lotili strahoma?

V začetku sem se res najprej morala soočiti s svojimi strahovi..., kako vendarle navezati stik s človekom do te mere, da se bo lahko tako odprl, da mi bo izpovedal svojo osebno življenjsko zgodbo. Tujim ljudem je težko govoriti o svojem trpljenju, duševnih stiskah in bolečinah.

K sreči sem tu obkrožena z dobrimi prijateljicami, ki so mi pomagale pri navezavi stikov z ljudmi Ribniške doline. Ko so se odprla vrata pri enem, se je o raziskavi slišalo pri drugem, in tako so se sogovorniki kar kopicili...

Ko človek sliši toliko zgodb, ga nekako potegnejo vase..., ga predručajijo in svet gleda tudi skozi oči drugega. Je tudi vas prevzelo njihovo dožemanje sveta?

Spremenilo mi je življenje...Njihove zgodbe so me tolikokrat sprotno prevzemale, da sem z zapiskom tekla k možu v sosednjo sobo in mu hitela pripovedovati, kaj zanimivega in novega sem slišala...

Neka gospa se je toliko zatopila v spomine, da je kar pela zraven. Čustveno gledam na svet okrog sebe, čeprav so mi rekli, naj se ne navezujem na sogovornike. A sem se... Če se zdaj srečamo kje na ulici, se pozdravimo kot stari prijatelji ali pa se celo oglasim pri komu izmed njih. Ravno zadnjič, ko sem bila na obisku pri svoji najstarejši sogovornici, stari 93 let, me je presenetila z vprašanjem: "Kaj pa vi menite o tem aidsu?" Malce mi je bilo neugodno zaradi narave vprašanja in sem začela menčati, nato je izstrelila: "Vidite, tega pa v mojih časih ni bilo! Sem šla še nedolžna v zakon!" Gre za gospo, ki ima že sivo mreno na očeh, kar ji ne preprečuje, da ne bi bila z vsem sodobnim dogajanjem na tekočem.

**Predvidevam, da je bilo smeha, bilo je solz v teh dveh letih, kar ste izdelovali svojo nalogo. Glede na to, kako kruti so bili nekdanji časi, z vojnama in lakoto vred, ali ste slišali več žalostnih kot radostnih zgodb?**

Spomin na stare in pretekle čase je pri vseh še tako živ, da je nemalokrat kdo jokal ob svojih pripovedih. In jokala sem z njimi...in jočem še zdaj, ko v glavi slišim njihove besede o tem, kaj hudega so preživljali. Lakota, ne vojna, je bila tista, ki je najbolj zaznamovala ljudi od starosti 66 pa do 93 let, kolikor je bila stara moja najstarejša sogovornica. Ko bodo otroci brali zgodbe svojih staršev ali vnuki svojih starih staršev, bodo morda lažje in končno razumeli, zakaj so njihovi predniki tako cenili kruh in osnovne dobrine in jih vedno opozarjali, "da je treba šparat!". Ljudje so tu živeli v tolikšnem pomanjkanju, da danes tega več ne zmoremo razumeti...tudi jaz ne, čeprav sem stara že 60 let.

**Koliko se vam zdi, da se je pa spremenil čas, ki so ga živeli naši predhodniki?**

Precej. Predvsem je bilo včasih veliko več pozornosti namenjene prostemu času oz. druženju, kar je po eni strani velika prednost v primerjavi z dandanes. Zaradi velikega pomanjkanja so imeli ljudje tudi drugačne potrebe in želje. Tako hotenje po šolanju ni bilo močno in ženske so se zadovoljile že s tem, da so se lahko poročile. Ogromno je bilo garanja in trdega dela in celo otroci so imeli na svojih plečih težka fizična opravila. Tisto, kar me je v pripovedih sogovornikov najbolj očaralo, pa je bil njihov vesel pogled na preteklost. Bilo je težko, a bilo je lepo..., so si bili vsi edini. V prav osebno zadovoljstvo pa mi je spoznanje, da imajo vsi ti moji sogovorniki vsaj lepo starost.

**Ste si sami zadali tako zahtevno nalogo, kot je zbiranje in zapisovanje življenjskih zgodb, ali vam je bila le-ta v Društvu naložena?**

Na stara leta sem se srečala z izzivom, na katerega nikoli niti pomislila nisem. V etnološkem oddelku Društva je članica Slovenske akademije znanosti in umetnosti dr. Mojca Ramšak eno svojih predavanj naslovlila "Življenjske zgodbe" in slušateljke spodbujala, da naj se lotimo zapisa svoje zgodbe ali zgodbe drugih ljudi. Na svojo nisem niti pomislila, spomnila pa sem se pripovedi nekega Sodražana in začutila, da bi se morda lahko lotila tega projekta. Vprašalnik, s katerim sem potem krožila med 17 izbranci 12 naselij Ribniške doline, od Ribnice do Loškega Potoka, je sestavila dr. Marija Makarovič. Ona je bila prva v Sloveniji, ki je podobne zgodbe slovenskega človeka začela zapisovati in o njih izdala številne knjige. Toda vprašalnik je le tisti, ki sistematično in strokovno zastavi pogovor, medtem ko je ta stekel vsakič drugače, z vrsto čustvenih in osebnostnih primesi. V grobem rečeno pa je zajel vse: od načina življenja do pridelovanja hrane, prehranbenih navad, zdravilstva, šolanja, šeg in navad...

Spola sta bila pri izboru približno enako

## TAKOLE, ZA POVABILO NA FLETNO BRANJE...

(Pripoveduje Nada Klun, rojena v Loškem Potoku. Danes živi v Rakitnici.)

V vasi smo imeli tri reveže, tri vaške posebneže. Enega smo klicali Duhec. Bil je brez enega očesa in je imel eno oko prevezano s črnim trakom. Hodil je od hiše do hiše in vsak dan jedel pri drugi hiši. Vsaka hiša ga je bila dolžna en dan prehraniti.

Druga je bila Jera, klicali smo jo Jerka. V njeno hišo smo ji morali vaščani izmenično trikrat dnevno nositi hrano.

Teta Polona je bila fletna, drobna ženička. Občasno jo je bilo zelo strah. S plevnico jo je k nam pripeljala sosedka. Teta Polona je imela s seboj culico, v kateri je bilo vse njeno premoženje. Pletla je rokavice in nogavice, tisti dan za hišo, v kateri je bila. Na našega ata je bila tako navezana, da bi bila najraje pri nas. Ob njem so se njeni strahovi umirili in se je počutila varno. Včasih je bilo ob mraku, pa je vsa prestrašena rekla atu: "Jože, pa boš morebiti šel v gostilno, tako se bojim, da ne bo kdo prišel in mi kaj naredu." "Teta, ste brez skrbi, dokler boste vi pri nas, ne bom šel jaz nikol nikamor. Samo proba naj priti kdo k nam, jaz imam puško v hiši, pa ga bom ustrelil." "No, zdaj sem pa brez skrbi," si je oddahnila ženica. Zvečer smo ji pripravili v kuhinji ležišče in vzglavnik, pa je tam zaspala. V primeru, da pletenja ni dokončala, je ostala pri nas še eno noč. Joj, kako je bila vesela! Teta Polono smo otroci radi imeli in bili veseli, ko je prišla k nam. Bila je starejša ženska, mile narave.



(Pripoveduje Nežka Šega, rojena v Jurjeviči, živi v Ravnem Dolu pri Sodražici.)

Sestra Mica je bila 14 dni pri stricu v Ljubljani. Gospodinjala mu je, malo pa se je tudi razvedrila, ker je bila v velikem mestu. Med tistim časom so prišli domov snubači. Takrat so še starši odločali, s kom se bo hči poročila. V nedeljo je prišla Mica domov in našla polno hišo tujih ljudi. V družbi sorodnikov je prišel njen snubec iz Žimaric. Prisedla je in poslušala, kaj vse so se starši domenili. Rekli so ji, da bodo šli naslednji dan v Ribnico pisno delat. Ko se je naslednji dan vrnila iz Ribnice, je povedala, da so šli tudi po sejmu. Rekla je: "Ko bi vsaj oče šli z menoj, da bi se lahko postavila z njimi." Bila je tako žalostna, da je celo noč prejojala. Snubec ni bil grd, a kaj, ko ga ni imela rada. Nazadnje so šli oče pisno prekinit in Mica si je lahko izbrala ženina po svojem srcu.

zastopana, pogled na svet pa zavoljo njihovih posebnosti bržkone različen. Se vam zdi, da so vam marsikaj zamolčali?

Med spoloma so bile razlike v pripovedovanju. Ženske so bile bolj čustvene in pozorne na marsikatero podrobnost svojega življenja. Tako se spominjam ženske iz Loškega Potoka, ko je pripovedovala o svojih nekdanjih sosedih. Še kot otrok se je grela v njihovih sobah in v njenih ušesih še odzvanja zvenkljanje porcelanastih skodelic, ter se spominja odstiranja lepih, nežnih zaves..., takih, ki jih pri njih doma takrat niso premogli...Prav z nobenim sogovornikom pa nisem imela težav pri navezavi stikov. Imela sem srečo, da sem naletela na tako odprte, prijudne in iskrene ljudi. Kakšen mi je sicer tudi kaj zamolčal, ker vse intimne podrobnosti pa tudi niso za znanca..., a s tem knjiga ne bo nič okrnjena. Nasprotno. Glede na to, kako malo časa je danes na razpolago za globljo komunikacijo, bodo otroci lahko veliko besed, ki so ostale s strani staršev neizrečene, prebrali prav iz nje. Eden izmed mojih sogovornikov je dal že vezati svojo življenjsko zgodbo in jo za božič podaril svojim otrokom...

**Dve leti svojega življenja ste posvetili 17 ljudem. Ste si kdaj zaželeli, morda celo načrtovali, da bi njihovi spomini nekoč izšli v knjigi, na 300 straneh? Že zaradi truda, ki ste ga vložili, in neprecenljive vrednosti izrečenega ter zapisanega?**

Dve leti je trajalo izpraševanje, in eno leto moje aktivno delo na projektu. Po drobcih in ob večerih sem sestavljala mozaik...in pogosto jokala ob poslušanjem. Po pogovoru, saj je vsak trajal tri ure, sem bila vedno popolnoma psihično izčrpana, čeprav sem vse posnela na kasete. Vsakega sogovornika sem morala trikrat obiskati: najprej je bilo predstavitevno srečanje, nato sem se dogovorila za snemanje pogovora, nazadnje pa sem mu zapisano še prebrala. In skoraj vsak je bil na koncu tako zadovoljen, da me je vprašal: "Koliko bo pa to stalo?" Odmnila sem, da sem poplačana že s tem, da sem lahko zapisala njegovo življenjsko zgodbo...Da bo iz teh zgodb nekoč nastala knjiga, si pa nisem mislila. Ko sem vse posnete kasete oddala mentorici dr. Ramšakovi, sem si najprej oddahnila, češ: oh, pa je za menoj... Ona pa jih je predala v pregled tudi dr. Makarovičevi. Obe sta bili toliko navdušeni, da je Ramšakova stopila v stik z direktorico Miklove hiše, ki je prisluhnila njeni želji po izdaji knjige. Vsak sogovornik bo predstavljen na 20 straneh, z imenom in primkom, s svojimi rodovnimi koreninami in domačim hišnim imenom. Moja bo le uvodna beseda v knjigi, ki je tik pred izidom in bo, upam, tudi javno predstavljena, saj se česa podobnega na Ribniškem ni lotil še nihče.

**Če bi obrnili vloge..., kako bi vi sprejeli k sebi nekoga, ki bi prišel na vaša vrata z enako željo, kot je bila vaša: Izpovejte, prosim, svojo življenjsko zgodbo...Bi jo?**

Ne vem...Pozabljava sem, mnogih letnic se sploh več ne spomnim. Zdi se mi, da nisem človek, ki bi znal lepo pripovedovati. Za razliko od mojih sogovornikov, ki so, ne glede na izobrazbeno raven, znali tako lepo izpovedovati svoje življenje. Iz njih so govorile izkušnje, pa čeprav se je na začetku vsak branil z besedami: "Ah, kaj bi mojo zgodbo zapisoval! Moja ni toliko pomembna..."

**Tudi oni so globoko v sebi vedeli, da to ni res, zakaj vsako življenje, vsaka zgodba je vredna svojega zapisa. Ne bo vsakič zabeležena v knjigi, niti ne v Rešetu...dovolj je že, da jo hrani naš spomin...in da srce misli nanjo. Najsi bo s solzo ali z nasmehom. Da je življenje le tu...**

Zapisala in fotografirala Alenka Pahljše

# CENEJŠA NEGA NA DOMU, DRAŽJI VRTEC

**Nižje cene za nego na domu so bile nujne, saj bi drugače ta socialna služba propadla zaradi upada strank, dražji vrtec pa potrjen le zato, ker svetniki na ceno lahko bore malo vplivajo**

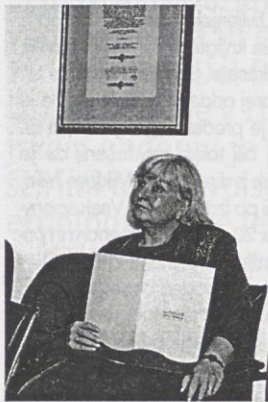
Ribniški občinski svetniki so se na zadnji seji, ki je bila po daljšem, trimesečnem premoru, 9. oktobra, znašli v dokaj nevšečni vlogi. Najprej so poskušali igrati vlogo dobrega gospodarja pri vrtcu, ki je najdražja ustanova v občini, a jim je ponovno spodletelo, saj višino plač določa država, te pa so razlog za vsakokratno povišanje cen vrtca.

Minilo je komaj pol leta, toda cene naj bi se v I. starostni skupini spet povišale za 14 odstotkov, v II. pa za 16. Hkrati se bo vrtec podražil tudi na račun uvedbe romskega oddelka.

Resda starši ne plačujejo polne cene za vrtec, ki bi za prvo skupino po novem tako znašala 84.735 SIT, za drugo pa 68.163 SIT, ampak v poprečju le 25 do 20 odstotkov omenjenih zneskov.

Levji delež finančnega bremena leži na občini, tako kot drugod po Sloveniji, in vrtci se marsikje ukvarjajo celo z vprašanjem obstoja javnega vrtca. Polemiko na to temo je načel tudi Benjamin Henigman, ki se mu zdi ponovno povišanje cene nesprejemljivo visoko in naj bi vrtec raje razmislil o reorganizaciji.

"Cene lahko višamo, toda nazadnje bo treba narediti sanacijo vrtca ali pa bo pogreb!" Omenil je primere, ko se vrtce priključijo kar k šoli in manj ljudi opravlja isto delo, vendar pri nas do tega kompromisa med vrtcem in šolo ni prišlo. Tako se je v vrtcu zmanjšalo število oddelkov ravno zaradi uvedbe devetletke in potrebno je bilo kombinirati obstoječa delovna mesta. Povrh vsega se je v vrtec spomladlji vpisalo zelo malo otrok v posamezne oddelke, zato je moral štiri od 19 ukiniti. Obstoječe bo poskušal napolniti tudi s pomočjo novele zakona o vrtcih, ki določa, da se v oddelke obeh starostnih skupin lahko vključi dodatno število otrok, če to prostor dopušča in se tako bolj izkoristi dane kapacitete. Prostora pa je že zdaj bolj malo, saj naj bi otrok imel na voljo 4m<sup>2</sup> neto površine, v Ribnici pa jo ima le 3.



Andreja Hojč, ravnateljica vrtca

Nova cena vrtca je po mnenju finančnega odbora sploh med najvišjimi, sodeč po primerjavi s cenami vrtcev, kamor so še vključeni ribniški otroci. Ravnateljica Andreja Hojč je svetnike po enoinpolurni razpravi opomnila, da je njihov vpliv na

ceno omejen le na stroške za prehrano in vzgojno delo, ti pa so že od lani enaki. Vse ostalo določa država, to pa so plače, dodatki, napredovanja, odpravnine ipd., ki predstavljajo 83% stroška cene za vrtec! Zaradi takega negativnega spleta okoliščin je ribniški vrtec trenutno v likvidnostnih težavah in mu občina že dva meseca z akontacijo omogoča izplačevanje osebnih dohodkov.

Po dolgi polemiki so svetniki z 8:6 sprejeli županov predlog o povišanju cen. Liberalna skupina tudi zato, ker je to cena kapitalizma, kot je dejal Marko Obrstar. "V to ustanovo bodo otroke lahko pošiljali samo tisti, ki bodo ceno zmogli plačati, na Vrtcu pa je, da postavi tržno ceno. Stanje se bo spremenilo le, če bo socialni moment vrtca prevzela država, ne pa, da ga prelega na občine." Logiko kapitalizma v stilu 'Znajdi se ali pa crkni!' je ostro zavrnil Miha Klun, češ da "je kapitalizem ravno zaradi te logike sedaj v kritični situaciji."

## "Nižje cene nege na domu ali pa je več ne bo!"

Kot nepremišljen pa se je izkazal sklep svetnikov iz letošnjega februarja, ko so očitno določili previsoke cene storitev za nego na domu, ki jo že deseto leto izvaja Center za socialno delo. 80.000 tolarjev na mesec, kolikor bi morali nekateri uporabniki plačevati na mesec za nego, je pretiran zalogaj za ljudi, ki so ponavadi že v pokojni in vezani le na pokojnino.

Nega se je tako izkazala za čisti luksuz, ki si ga je septembra še privoščilo 19 uporabnikov, si ga pa kmalu ne bi več, saj so si nekateri med njimi že iskali ugodnejše variante. Prav hitro bi se zgodilo, da bi naraslo povpraševanje po najemu zasebnih negovalk, je dejala direktorica Centra Majda Vrh, in bi štiri dosedanje negovalke ostale brez dela. Kakor hitro pa so uporabniki izvedeli, da bo presoja o ceni oktobra ponovno v rokah svetnikov, se je povpraševanje po tej sicer zelo dobro sprejeti storitvi Centra spet dvignilo, je dodala.

Odslej bodo namesto 2.128 SIT varovanci plačevali 1.200 SIT, saj jim bo občina subvencionirala dodatnih 928 SIT na uro. V Sloveniji urna postavka v poprečju znaša 1.300 SIT, tako da je bila Ribnica trenutno na drugem mestu po višini

cene, saj je ni znižala tako hitro kot druge občine. Cerkljska občina ima npr. le 900 SIT/uro, Ljubljana pa to storitev menda ponuja kot brezplačno.

Nega na domu je pri nas mašilo praznine, ker nimamo svojega doma za ostarele, je dejala Vrhova, "v bližnje pa ne moremo nikogar več namestiti, saj so polno zasedeni. A 10 ljudi bi nujno potrebovalo namestitev v domu."

Ostareli so v besedah res prioriteta v našem okolju, je hitro dodala Anica Benčina, "toda za dom starejših občanov občina v nadaljnjih petih letih ni namenila niti tolarja!"

## Občina kot družbenik brez pravic v IP?

Seja se je sicer zataknila že prav na začetku, ko je Miha Klun v zapisniku ugledal odgovore na svoja tri vprašanja glede Invalidskega podjetja Ribnica (IP) in domnevnih nepravilnosti v njegovem poslovanju.



Direktorica IP Nevenka Lesar namreč meni, da so poslovno poročilo, depoziti na propadlem podjetju Sonček ter ugotovitve davčne inšpekcije, poslovna skrivnost, "saj te informacije lahko konkurenčno podjetje uporabi v škodo družbe IP Ribnica".

Odgovor Lesarjeve se je Klunu zdel "višek cinizma", ker po njegovem ni stvar direktorice, "da uči družbenike, kaj ni v njihovem interesu".

Klun meni, da trimesečni davčni pregled pričra o tem, da so bile v podjetju IP večje nepravilnosti, sum pa po njegovem potrjuje tudi izmikanje direktorice, da bi občini kot 12,4-procentnemu družbeniku podala zahtevane odgovore. Namesto nje se je na seji oglasil Benjamin Henigman kot član nadzornega sveta IP ter dejal, da se je skupščina IP po poglobljeni razpravi odločila, da "ne more dovoliti, da bi bivši družbenik rušil interese družbe".

## CVETKA

**Marko Obrstar:** V Ribnici smo taki reveži, da potniki na osrednjem avtobusnem postajališču niti nadstreška nimajo.

**Prvin Lavrič:** Sami so si krivi. Kaj pa stojijo v centru pod dežjem...Pred Upravno enoto lahko čakajo pod kostanji. Poleti nudijo senco, v dežju pa krov nad glavo...



Kot rušitelj je pojmovan Inles d.d. Svetniki so nemo spremljali besedni dvoboj med Klunom in Henigmanom ter ugotovili, "da se tu kreše precej interesov, ki jih svetniki še najmanj poznamo", tako da želijo na naslednji seji več podatkov o poslovanju IP Ribnica. Tudi o navezi s podjetjem Sonček, ki je zdaj v prisilni poravnavi, saj po mnenju Jožeta Tanka IP nima pravice poslovati in vezati denar na sivem trgu.

## A noče biti nihče podžupan?

To vprašanje je Tanko naslovil na župana, ko je videl, da je pri rebalansu proračuna umaknil postavko, ki je bila namenjena za financiranje podžupana. Tega letos res ne bo, je potrdil Alojz Marn, ker ključni stranki SLS in LDS nista mogli sestaviti koalicijskega dogovora.

Tanko je imel nasploh največ pripomb na polletno poročilo o izvrševanju proračuna. Moti ga, da je Občina nezainteresirana za odkup največje športne površine v Kasarni, kar dokazuje tudi odgovor Ministrstva za obrambo, na katerega je naslovil svoje poslansko vprašanje. Občina nima denarja za odkup, je pojasnil župan.

Tanka moti tudi dejstvo, da se ne bo izvedla načrtovana širitev knjižnice v prostore Kmetijske zadruge, marveč naj bi se uredila na Marofu. "Bolj modro bi jo bilo potemtakem postaviti v okviru vrtca, šole in morebitnega doma za ostarele, kamor se je premaknil center dogajanja." Hkrati bi Občina lahko imela besedo pri urejanju zunanje podobe mestnega jedra in njegove vsebine, je dodal. Obrstar pa je ponovno izpostavil, da Ribničani ne vemo, kaj hočemo, in tako tudi ne znamo določiti lokacije nove knjižnice. Njemu se zdi najprimernejši center Ideal, kjer je nekoč že bila, in bi ta center, skupaj s kinom, spet lahko postal kulturni center.

Pri obravnavi rebalansa pa je tokrat tudi županu, ki bo novembra proslavljal svoje prvo leto županovanja, prekipelo do te mere, da je povzdignil glas in svetnike opomnil, da ne bo več samo poslušal, kaj bi moral in česa ni naredil, saj "ste sodelovali pri sprejemanju proračuna in ga sprejeli. Postavk, ki jih ni moč uresničiti, pa nisem vstavil v proračun zato, da ne bom zavajal ljudi."

Sejo spremljala **Alenka Pahulje**

# Dobitniki občinskih nagrad in priznanj 2003



## ČASTNA OBČANKA

je posmrtno postala sestra **VENDELINA (Marija ILC)**, rojena leta 1916 v Dolenjih Lazih, ribniška rojakinja.

Bila je učiteljica in vzgojiteljica, vodila je internat in šolo, polotila pa se je tudi obnov objektov in urejanja krajine.

Zlasti velik je njen prispevek na področju kuharstva, saj je posodobila Slovensko kuharico. Leta 1994 je izdala svojo kuharsko knjigo z naslovom Slovenska meščanska kuhinja, leto pozneje pa še Pecivo sestre Vendeline.

Letos je izdala še svojo zadnjo kuharsko knjigo, ki je namenjena predvsem novincem v kuhi.

## URBANOVO PRIZNANJE

**Ivan Ogrinc** iz Brež je prvi med ribniškimi kmeti, ki se je odločil za ekološko pridelavo hrane.

Že skoraj celo desetletje več ne upošteva nasvetov pospeševalcev in ne uporablja umetnih gnojil ali pesticidov. Njegovo delo ni pomembno le za ribniško okolje, temveč odmeva v celotnem slovenskem prostoru. S svojim delom in razmišljanjem je Ivan Ogrinc učitelj za prihodnost.

na Dunaju in sodeloval pri obnovi leta v letih 2002 in 2003.

Pomembno je tudi sodelovanje mag. Levstka s slovensko ambasado od prvih začetkov, saj je prvo slovensko državotvorno predstavništvo v svetu imelo prostore v Knafljevi hiši prav na pobudo Antona Levstka in Jožeta Smoleta.

## PRIZNANJE OBČINE RIBNICA (2)

**Prostovoljno gasilsko društvo Sveti Gregor** je bilo ustanovljeno leta 1900 in je bilo vseskozi aktivno v kulturnem in drugem družabnem življenju na področju Slemen in tudi širše. Se posebno aktivno je bilo v zadnjih desetih letih, ko je nabavilo precej nove gasilske opreme in tehnike. V svojih vrstah ima vključeno izredno veliko število mladih.

**Janez Gorše**, strokovnjak s področja gradbeništva, je s prostovoljnim delom sodeloval pri številnih projektih v občini Ribnica, kot so adaptacije mnogih cerkva, novogradnje in adaptacije gasilskih domov, kulturnih objektov in objektov splošnega družbenega pomena. Pripravil je številne idejne rešitve, izdelal načrte in vodil ali sodeloval pri mnogih delih.

## GALLUSOVO PRIZNANJE (2)

**Majda Vrh**, direktorica Centra za socialno delo Ribnica, je tudi ustanovna članica prostovoljne, dobrodelne organizacije KARITAS. V Ribnici vrsto let deluje Klub zdravljenih alkoholikov ZARJA RIBNICA, v katerem aktivno deluje Vrhova že od njegove ustanovitve. Velike zasluge ima za ustanovitev samostojnega društva SOŽITJE, bila pa je tudi pobudnica in soorganizatorica Varstveno delovnega centra Ribnica.

**Anton Levstek** je direktor študentskega doma Korotan na Dunaju. Še posebno je zaslužen pri obnovi Knafljeve ustanove na Dunaju. Mag. Anton Levstek je leta 1993 postal kurator Knafljeve ustanove

**Naslednja številka Rešeta izide 28. novembra. Gradivo oddajte do 14. novembra.**

# Poklon patru Stanislavu Škrabcu

France Kralj, eden naših največjih likovnih umetnikov, je upodobil patra Stanislava Škrabca l. 1920, dve leti po njegovi smrti. Mojstrstvo njegove kiparske roke je neprecenljivo, saj je znal pri portretiranju ujeti tisto, kar se mnogim umetnikom izmuzne - to je prepričljivost izraza upodobljenca. Zagotovo je k temu prispevala njegova zavezanost ekspresionističnim izhodiščem. Ekspresionizem kot umetnostni slog je formalno naglaševal vsebinske poudarke; koncept lepega je bil podrejen izraznim razsežnostim. Tisto, kar pa v portretu morda najbolj prepriča poznavalce osebnosti in dela patra Stanislava Škrabca, je celotna postavitve njegove podobe. Dr. Luc Menaše, umetnostni zgodovinar, ki je dobesedno del svojega znanstvenega dela posvetil raziskovanju značilnosti portretov in avtoportretov v likovni umetnosti, je tudi ugotovil, da mnogi elementi, vsebovani v (avto)portretu, izpričujejo marsikatero značilnost upodobljenca. Na primer - značilni tip (avto)portreta upodobljenca na koncu njihovega življenja je (avto)portret v profilu. To ugotovitev je celo razširil in k njej pripisal naslednjo opazko; tisti, katerega profil je obrnjen v levo, se na jesen svojega življenja obrača nazaj v preteklost in dela tako nekakšno inventuro, tisti, katerega profil pa je obrnjen v desno, v jeseni svojega življenja stremi naprej v prihodnost. Kralj je prepoznal to značajsko lastnost svojega upodobljenca in danes ni nobenega dvoma, da je pater Stanislav Škrabec resnično tak bil. Danes mu pripada mesto enega najpomembnejših jezikoslovcov; velja za utemeljitelja modernega pravorečja in norme slovenskega knjižnega jezika. Danes, ko ob sodobnih premikih v družbi doživljamo kar velike spremembe v podobi sveta, lahko njegov prispevek k razvoju slovenskega jezika uvidimo še iz drugih zornih kotov. S svojim delom in osebnostjo je potrjeval življenjsko moč slovenskega jezika in entuziastično branil njegovo samostojnost.



Do materne jezika je gojil tako spoštovanje, da je bil sposoben uvideti, da se slovenščina razvija že sama po sebi in tako piše svoj jezikovni zakon, ki ga mora jezikoslovec upoštevati. Ni čudno, da ga je jezikoslovec Anton Breznik označil kot najmodernejšega slovenskega jezikoslovca svoje dobe. Njegova izhodišča so aktualna še danes; zdi se, da pater na portretu, ki krasi fasado Škrabčeve domačije, stremi k današnjim časom, ko moramo resnično začeti spoštovati vso življenjsko moč svojega jezika.

6. oktobra je minilo 85 let od patrove smrti. V Kostanjevici pri Gorici, kjer je pater preživel skoraj 43, nadvse plodnih let, so v počastitev spomina nanj pripravili spominsko mašo, po maši pa so pevke in pevci Komornega zbora pater Stanislav Škrabec pod taktirko Marijana Cvitaka - preprosto rečeno - s svojim presunljivim nastopom dali ton ganljivosti k že tako slavnostnemu razpoloženju. Tudi njim gre zasluga, da postaja ime tega slovitega jezikoslovca čedalje bolj prisotno.

Polona Lovšin  
Foto Irena Latin

## Male vokalne skupine na Poljanah

# NAŠA PESEM BODI VAM V VESELJE!

Geslo, ki je bilo vodilo letošnjega srečanja mladih pevskih skupin, je bilo res na mestu, saj so nam bile zapete pesmi resnično v veselje. Vsi ljubitelji glasbe in lepega petja smo uživali, pri nekaterih pesmih se je celo slišalo tiho sodelovanje poslušalcev, ki jih je pesem kar potegnila za seboj.

Srečanje, ki je potekalo na petkov večer 3. oktobra pod okriljem Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti, območne izpostave Ribnica, je potekalo na Velikih Poljanah v cerkvi sv. Jožefa, ki nas ponoči lepo osvetljeva - na pozdravlja na poti iz Ljubljane proti

Pozdrav je vsem - poslušalcem, predvsem pa nastopajočim - zaželel v imenu Občine Ribnica tudi župan Alojz Marn, in zaželel, da se prijateljske vezi, ki se na takih srečanjih spletajo, tudi nadaljujejo in rastejo. Pohvalil je domačine, entuziaste, ki so obudili pevsko življenje, pri tem pa je poudaril, da jih moramo podpreti v njihovih prizadevanjih. Na srečanju so sodelovale pevke (skupaj 31) in pevci (12) petih malih skupin.

Tako so se nam s po tremi pesmimi predstavili in nam polepšali večer: Nonet Vitra iz Ribnice, ki drugo leto praznuje 30-letnico delovanja, je zopet navdušil z Zvonovi iz Hrovače in "mežnarjem, k' ma preklane hlače"; potem Velikolaška vokalna skupina, ki je vedno znova vesela povabila sosednje občine; pevka skupina Nagelj iz Kočevja - prave ljudske pevke, ki oživljajo in ohranjajo ljudske pesmi; vokalna skupina Trenutek, najmanjša in tudi najmlajša po starosti; tu je bila tudi vokalna skupina Cantate Domino iz Kočevja, ki za drugo leto ob 15-letnici delovanja obljublja jubilejni koncert.



Poljanski zbor kot prvi pozdravil nastopajoče

Ribnici. Gotovo je ta prijetni kraj, malo dvignjen nad dolino, še kako primeren za taka lepa doživetja. Tega se zaveda tudi g. župnik Anton Masnik, velik ljubitelj petja, ki kulturnemu življenju daje veliko pozornost: "Vesel sem tega današnjega dogodka, vesel pa sem tudi, da se je pevsko življenje na Velikih Poljanah začelo prebujati." Pozdrav in dobrodošlico v domači cerkvi so na začetku srečanja pripravili domači pevci Mešanega župniškega pevskega zbora Velike Poljane pod vodstvom Ivana Koširja, ki so se tako tudi prvič predstavili širšemu občinstvu.

Ob dejstvu, da kar nekaj skupin praznuje okrogle obletnice skupnega petja, pa verjetno to ne bo edini posebni koncert.

Poslušalci, ki so se zbrali kar v lepem številu, so po koncu notranje obogatene zadovoljno odšli domov, nekateri pa so zavili še v zgradbo bivše osnovne šole na podelitev priznanj urejenim hišam krajevne skupnosti Velike Poljane.

Zdenka Mihelič  
Foto Marko Burger

## ČUDOVIT JE TA SVET!

Čudovit je ta svet... Ne ustavljajmo se ob nepomembnih rečeh, da mimo ne uidejo tiste prave drobne sreče, ki niso glasne in bohotne. A da jih vidiš in občutiš, moraš imeti na stežaj odprte oči, a še bolj pomembno je, da imaš odprto srce. To so nam sporočale pesmi Noneta Vitre na lepo jesensko nedeljo, 19. oktobra, v podružnični cerkvi Marijinega imena, kjer so se zbrale že drugo leto zapored. Na svoji pevski poti so 'nonetke' srečale mnogo iskrenih ljubiteljev glasbe in sklenile številna prijateljstva. Tako so za še lepši večer medse povabile pevce Idriskega okteta, ki je nastal pred sedmimi leti. Duhovne, ljudske in zabavne pesmi so bile tiste, ki so nam jih pevke in pevci prepevali in nam dali novih moči. Nonet, ki je nastal novembra 1974 na OŠ v Ribnici, ima v svojih vrstah odlične pevke; med njimi sta kot solisti nastopali tudi Ksenija Abramovič in Metka Lesar. Ne čakajmo torej na maj, na zelene trate in toplo sonce, saj so drobne sreče in žarki tu in zdaj, le videti jih moramo!

Zdenka Mihelič

Misel moja, pusti vse,  
jaz ti dam slovo,  
bilo je življenje s tabo  
hudo in bridko.

(Kette)



## ZAHVALA

Ob boleči izgubi in prerani smrti našega dragega strica in svaka

### PETRA POGAČNIKA

iz Žlebiča

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za podarjeno cvetje, sveče in izrečeno sožalje. Hvala osebjū ZD Ribnica, pevcem, gasilcem, g. Ivanu Miheliču, g. Škofu iz Jurjevice in gospodu kaplanu.

Hvala vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti in ki se ga kakorkoli spominjate.

Vsi njegovi

Kogar imaš rad,  
nikoli ne umre,  
le daleč je...



## ZAHVALA

Nepričakovano je odšla od nas ljuba žena, mama, stara mama, sestra, teta in svakinja

### ANICA BEVKA

iz Brež

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki ste nam v težkem trenutku stali ob strani, darovali cvetje, sveče in maše in jo v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Posebna zahvala zdravstvenemu osebjū iz Ribnice, gasilcem, pevcem, komunalnemu podjetju in gospodu župniku za lepe poslovilne besede.

Žalujoči vsi njeni

Niti zbogom nisi rekla  
niti roke nam podala,  
tiho, mirno si zaspala,  
a v srcih naših boš ostala.  
Vse življenje si garala,  
vse za dom, družino dala,  
ostale so sledi povsod  
od dela tvojih pridnih rok.



## ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše ljube mame

### IVANE ILC

iz Goriče vasi 12

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje, sveče, maše in izrečeno sožalje, molitve za pokojno mamo in darove za dober namen.

Iskrena zahvala župniku g. Ipavcu za molitve, lepo opravljen obred, pevcem za zapete pesmi.

Posebna zahvala tudi vsem, ki ste našo mamo pospremili v tako velikem številu na njeni zadnji poti.

Hvala vsem!

Vsi njeni

## DROGE!

### INFORMATIVNA PISARNA

vsak drugi in četrti ponedeljek  
v mesecu od 17. ure do 18.30 v prostorih  
Centra za socialno delo Ribnica,  
Škrabčev trg 17

(nad Kmetijsko zadrugo v II. nadstropju).

V informativni pisarni deluje predstavnica Društva UP iz Ljubljane, ki v društvu vodi projekt "Starši staršem" in ima lastno izkušnjo starša zasvojenega otroka. Sodelujejo tudi drugi prostovoljci.

Informativna pisarna naj bi staršem in vsem, ki jih ta problematika zanima, nudila informacije:

- kako prepoznati, da ima otrok težave z drogo,
- spremembe v vedenju,
- kaj lahko naredijo starši,
- možne oblike pomoči itd.

Majda Vrh,

direktorica Centra za socialno delo

Naslednja številka Rešeta izide

28. novembra.

Gradivo oddajte do

14. novembra.

OBČINA RIBNICA objavlja na podlagi Odloka o proračunu Občine Ribnica za leto 2003 (Ur.l. RS, št. 36/2003) in 6. člena Pravilnika za sofinanciranje programov za ohranjanje in razvoj kmetijstva v občini Ribnica (Ur.l. RS, št. 100) naslednji

## JAVNI RAZPIS

### ZA SOFINANCIRANJE PROGRAMOV ZA OHRANJANJE IN RAZVOJ KMETIJSTVA V OBČINI RIBNICA V LETU 2003

Višina razpisanih sredstev za namene, ki so opredeljeni v točkah od I do V, je 3.150.000,00 SIT. Višina sredstev za ukrep, opredeljen v točki VI, je 500.000,00 SIT.

Sredstva so na razpolago do porabe oziroma do 31.12.2003.

Upravičenci morajo za namene, za katere uveljavljajo sofinanciranje, podati izjavo, da za posamezni namen niso pridobili sredstev iz državnega proračuna ali mednarodnih virov. Sredstva se lahko uveljavljajo le za investicije, začete v tekočem letu.

#### I. SOFINANCIRANJE IZGRADNJE IN UREDITVE PAŠNIKOV

1. Predmet razpisa so sredstva sofinanciranja, ki so namenjena izgradnji in ureditvi pašnikov. Za nepovratna sredstva sofinanciranja lahko zaprosijo vsi, ki se ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo in imajo stalno prebivališče na področju občine Ribnica, kjer se nahaja tudi ureditveni pašnik.
2. Površina ureditvenega pašnika, katerega izgradnjo in ureditev sofinancira Občina Ribnica, ne sme presežati 2 hektara.
3. Sofinancira se v višini 40.000 SIT na hektar ureditvenega pašnika.
4. Prosilec mora dati vlogo za pridobitev sredstev sofinanciranja na predpisanem obrazcu, ki ga dvigne na sedežu Kmetijske svetovalne službe ali na Oddelku za gospodarstvo in kmetijstvo Občine Ribnica. Vlogi mora priložiti:
  - posestni list,
  - zemljiškoknjžni izpisek,
  - najemno pogodbo, če ima zemljo v najemu,
  - kopijo katastrskega načrta v merilu 1 : 2880, z označenimi mejami ureditvenega območja,
  - mnenje kmetijsko svetovalne službe o upravičenosti izgradnje in ureditve pašnika.
5. Sredstva se odobrijo po zaključku izgradnje in ureditve pašnika na osnovi komisijškega oglada in prevzema.

#### II. SOFINANCIRANJE IZVEDBE MALIH MELIORACIJ

1. Predmet razpisa so nepovratna sredstva, ki so namenjena izvedbi manjših zemeljskih del, ki ne pomenijo posega v prostor, kot so: krčenje zarasti, planiranje terena, odstranjevanje kamenja, drenažiranje kmetijskih zemljišč, izgradnja manjših vodnih zajetij za potrebe namakanja kmetijskih zemljišč ter druga manjša zemeljska dela z namenom izboljšanja rodovitnosti tal oziroma pogojev obdelave kmetijskih zemljišč.
2. Velikost predvidenega agromelioracijskega območja ne sme biti večja od 4 hektarov oziroma od površine, ki bo zapadla v državni program sofinanciranja.
3. Za nepovratna sredstva lahko zaprosijo vsi, ki se ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo in imajo stalno prebivališče na področju občine

Ribnica, kjer se nahaja tudi predvideno melioracijsko območje. Izvzeta so tista območja v k.o. Velike Poljane, kjer je izvršena agromelioracija po pridobljenem državnem programu, in območja, kjer je uveden postopek o uvedbi komasacije in je v tem sklopu predvidena tudi agromelioracija zemljišč.

4. Prosilec mora predložiti vlogo za pridobitev sredstev sofinanciranja na predpisanem obrazcu, ki ga dvigne na sedežu Kmetijske svetovalne službe ali na Oddelku za gospodarstvo in kmetijstvo Občine Ribnica. Vlogi mora priložiti:
  - posestni list,
  - zemljiškoknjžni izpisek,
  - najemno pogodbo, če ima kmet zemljo v najemu,
  - kopijo katastrskega načrta v merilu 1 : 2880, z označenimi mejami ureditvenega območja,
  - mnenje kmetijsko svetovalne službe o upravičenosti izvedbe del.
5. Osnova za sofinanciranje so dejanski stroški izvedbe, vendar največ do višine 100.000 SIT na hektar ureditvenega območja. Sofinanciranje se prizna samo na osnovi priloženih računov.
6. Sredstva se odobrijo po zaključku izvedbe melioracijskih del na osnovi komisijškega oglada in prevzema.

#### III. SOFINANCIRANJE IZGRADNJE RASTLINJAKOV

1. Predmet razpisa je sofinanciranje nakupa in postavitve novih rastlinjakov z ustrezno tehnologijo pridelave zelenjave in zdravilnih zelišč.
2. Za nepovratna sredstva lahko zaprosijo vsi, ki se ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo in imajo stalno prebivališče na področju občine Ribnica, kjer se nahaja tudi rastlinjak.
3. Osnova za sofinanciranje rastlinjakov je naslednja:
  - 10.000 SIT za m<sup>2</sup> rastlinjaka s trdno kritino,
  - 5.000 SIT na m<sup>2</sup> plastenjaka.
4. Minimalna površina rastlinjaka je 30 m<sup>2</sup>, maksimalna površina pa 320 m<sup>2</sup>.
- a) Upravičenci morajo vlogo za dodelitev sredstev predložiti na predpisanem obrazcu, ki ga dvignejo na sedežu Kmetijske svetovalne službe ali na Oddelku za gospodarstvo in kmetijstvo Občine Ribnica. (KSS). Vlogi morajo priložiti:
  - posestni list,
  - zemljiškoknjžni izpisek,
  - najemno pogodbo, če ima kmet zemljo v najemu,
  - kopijo katastrskega načrta v merilu 1:2880, z označeno situacijo.
5. Sredstva se odobrijo po zaključenih delih in opravljenem komisijškem prevzemu.

#### IV. SOFINANCIRANJE NAKUPA HLADILNIH BAZENOV

1. Predmet razpisa so sredstva sofinanciranja nakupa stabilnih in prevoznih hladilnih bazenov za mleko in mlekovodov, z namenom investicijske in tehnološke posodobitve mlečne proizvodnje.
2. Za sredstva lahko zaprosijo vsi, ki imajo stalno prebivališče na območju občine Ribnica in se ukvarjajo z mlečno proizvodnjo.
3. Sofinancira se 30% vrednosti hladilnega bazena. Sredstva se odobrijo po dejansko opravljenem nakupu in plačilu.
4. Prosilec mora predložiti zahtevo za pridobitev sredstev sofinanciranja na predpisanem obrazcu, ki ga dvigne na sedežu Kmetijske svetovalne službe ali na Oddelku za gospodarstvo in kmetijstvo Občine Ribnica.
5. Vlogi mora priložiti račun ali kupoprodajno pogodbo, dokazilo o plačilu in dokumentacijo, iz katere so razvidni vrsta, namen in tehnični podatki o bazenu.

#### V. IZVEDBA POSTOPKA MEDSEBOJNE MENJAVE KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ IN KRITJE S TEM POVEZANIH STROŠKOV

1. Predmet razpisa je izvedba celotnega postopka medsebojne menjave kmetijskih zemljišč, ki jih opredeljuje 45. člen Zakona o kmetijskih zemljiščih (Ur.l. RS, št. 59/96, 55/2003) in kritje vseh stroškov, povezanih s tem postopkom.
2. Za vključitev v program lahko zaprosijo lastniki kmetijskih zemljišč, katerih zemljišče leži na območju občine Ribnica, vendar ne na območju, kjer je uveden postopek o uvedbi komasacije oziroma tam, kjer že tečejo postopki za uvedbo.
3. Prošnja za izvedbo postopka medsebojnih menjav in kritje stroškov mora vsebovati:
  - ime in priimek lastnikov,
  - posestni list,
  - zemljiškoknjžni izpisek,
  - kopijo katastrskega načrta z označitvijo parcel, ki se menjajo.

#### VI. SOFINANCIRANJE PODPOR, NAMENJENIH RAZVOJU EKOLOŠKIH KMETIJSKIH GOSPODARSTEV

1. Predmet javne objave je sofinanciranje stroškov prijave v ekološko kmetovanje in sofinanciranje stroškov rednih kontrol, nastalih in plačanih od 1.1. 2003 dalje.
  2. Sofinancira se 50% upravičenih stroškov prijave in 50% stroškov rednih kontrol.
  3. Upravičenci uveljavljajo sredstva na osnovi zahtevka, kateremu priložijo dokument pristojne institucije o usmeritvi v ekološko pridelavo, stroške prijave, originalen račun izvedbe kontrole ter dokazila o plačilu.
- Vloge z vso zahtevano dokumentacijo za razpise I., II., III., IV. in VI. sprejema Oddelek za gospodarstvo in kmetijstvo Občine Ribnica, Gorenjska cesta 3, Ribnica, kjer lahko dobite tudi informacije na tel. št. 837-20-25. Za informacije pa se lahko obrnete tudi na Kmetijsko svetovalno službo, Škrabčev trg 19, Ribnica, tel. 83-61-927.
- Vloge z vso zahtevano dokumentacijo za razpise pod točko V. pa sprejema Urad župana, Premožensko pravna služba Občine Ribnica, Gorenjska cesta 3, Ribnica, kjer lahko dobite tudi vse informacije in navodila za oddajo vlog na tel. št. 837-20-27.

OBČINA RIBNICA

## Strnjen izpis objavljenih javnih razpisov, namenjenih razvoju malih in srednjih podjetij

**Javni sklad RS za razvoj malega gospodarstva** v Uradnem listu RS, št. 92/2003,26.9. objavlja več razpisov, ki so navedeni v nadaljevanju. Vsem razpisom je skupno:

Rok za prijavo je odprt od objave razpisa do skupne odobritve sredstev v razpisnem obsegu oziroma najkasneje do 22. 12. 2003. Vmesni roki so: 20. 10. 2003, 20. 11. 2003 in 22. 12. 2003.

V primeru, da bodo sredstva porabljena pred 22. 12. 2003, bo Sklad objavil zaprtje razpisa v Uradnem listu RS. Informacije: Tel: 02/234 12 64, 02/234 12 72, 02/234 12 74, E-mail: bostjan.vidovic@jsmg-sklad.si.

Razpisna dokumentacija: Prijavni list za pridobivanje pomoči - obrazec Sklada dobite na internetnem naslovu: [www.jsmg-sklad.si](http://www.jsmg-sklad.si) ali na sedežu Sklada. Razpisi so namenjeni predvsem mladim podjetnikom. Mladi podjetniki so podjetniki, ki so pridobili diplomu katerekoli fakultete pred manj kot desetimi leti od dneva vložitve vloge.

Na razpis se lahko prijavijo vsa nova podjetja, ki spadajo med mala (do 50 zaposlenih) ali srednje velika (do 125 zaposlenih), s sedežem v Republiki Sloveniji, razen iz določenih področij, oddelkov, skupin in razredov po Standardni klasifikaciji dejavnosti (SKD) SURS: Kmetijstvo, - Ribištvo in ribiške storitve, - Pridobivanje premoga, - Pomorski transport, - Gradnja in popravilo ladij in še nekaterih (glej razpis).

Na razpis se ne morejo prijaviti podjetja, če imajo za opravljanje svoje dejavnosti podeljeno koncesijo. Prav tako tudi ne podjetje, ki je odvisno ali je v težavah.

### Javni razpis za odobritev dolgoročnih investicijskih kreditov za inkubirana podjetja

Predmet razpisa so neposredni dolgoročni investicijski krediti za inkubirana podjetja. Inkubirano podjetje je podjetje, ki je ali je bilo vključeno v podjetniški inkubator, tehnološke centre, tehnološke parke, poslovne cone in ekonomske cone, ki je registrirano po 1. 1. 1999 in v katerem so vsaj 50-odstotni lastniki mladi podjetniki. Skupna višina razpisanih kreditov je 100,000.000 SIT.

### Javni razpis za odobritev dolgoročnih investicijskih kreditov za nova podjetja

Predmet razpisa so neposredni dolgoročni investicijski krediti za nova podjetja. Novo podjetje je podjetje, ki je registrirano po 1. 1. 1999 in v katerem so vsaj 50-odstotni lastniki mladi podjetniki. Program, s katerim prosilec kandidira za sredstva razvoja, mora izpolnjevati naslednje pogoje: donosnost programa, za katerega se dodeljujejo sredstva, likvidnost za celotno ekonomsko dobo, zaprto finančno konstrukcijo med uresničevanjem programa. Kredit se odobri za: materialne investicije (zemljišča, zgradbe in oprema, brez transportnih sredstev in transportne opreme) in nematerialne investicije.

Predračunska vrednost investicije lahko znaša največ 15,000.000 SIT, maksimalna višina kredita je lahko največ 50% predračunske vrednosti, kredit lahko pridobijo prosilci, ki imajo med viri financiranja zagotovljenih najmanj 30% lastnih sredstev, obrestna mera kredita: 4% letno, nominalno, zavarovanje kredita se izvede v skladu s pogoji Sklada, stroške vpisa hipoteke (notar), zavarovanja in cenitve zastavljenega premoženja plača kreditodajalec, Sklad ne zaračunava stroškov odobritve kredita, maksimalna odplačilna doba kredita je do 7 let, možnost moratorija na odplačevanje glavnice največ dve leti. Skupna višina razpisanih kreditov je 100,000.000 SIT.

### Javni razpis za odobritev ugodnejših dolgoročnih investicijskih kreditov za nova, mala in srednje velika podjetja

Predmet razpisa so neposredni ugodnejši dolgoročni investicijski krediti za nova, mala in srednje velika podjetja.

Na razpis se lahko prijavijo:

I.) Nova podjetja (gospodarske družbe, s.p.) s solastništvom zasebnega sklada tveganega kapitala. Novo podjetje je podjetje, ki je registrirano po 1. 1. 1999 in v katerem so vsaj 50-odstotni lastniki mladi podjetniki.

II.) Mala in srednje velika podjetja z naslednjimi dejavnostmi:

1. informacijska tehnologija in informacijske storitve,
2. proizvodnja izdelkov in opravljanje storitev, nastalih na osnovi lastnih raziskav in razvoja ali skupnih raziskav in razvoja z univerzami in inštituti ter z dokazili o možnostih plasmaja,
3. industrijsko oblikovanje izdelkov in storitev, ki služijo potrebam trga.

Program, s katerim prosilec kandidira za sredstva razvoja, mora izpolnjevati naslednje pogoje: donosnost (profitabilnost) programa, za katerega se dodeljujejo sredstva, likvidnost za celotno ekonomsko dobo, zaprto finančno konstrukcijo med uresničevanjem programa, življenjska doba programa je enaka ali daljša od ročnosti kredita.

Kreditni pogoji

Za skupino I: Kredit se odobri za materialne in nematerialne investicije. Predračunska vrednost investicije lahko znaša največ 30,000.000 SIT, maksimalna višina kredita je lahko največ 50% predračunske vrednosti, kredit lahko pridobijo prosilci, ki imajo med viri financiranja zagotovljenih najmanj 30% lastnih sredstev. Obrestna mera kredita je v času moratorija do 4 let EUR + 2% letno, po moratoriju se določi takrat veljavna tržna obrestna mera za dolgoročne kredite v RS in v skladu s tarifo Sklada, zavarovanje kredita se izvede v skladu s pogoji Sklada, stroške vpisa hipoteke (notar), zavarovanja in cenitve zastavljenega premoženja plača kreditodajalec. Sklad ne zaračunava stroškov odobritve kredita, maksimalna odplačilna doba kredita je do 10 let, možnost moratorija na odplačevanje glavnice in

obresti največ do 4 let, po moratoriju se glavnica in pripadajoče prištete obresti uredijo z aneksom. Za skupino II: Predračunska vrednost investicije lahko znaša največ 90,000.000 SIT, ostalo podobno kot skupina I (glej razpis). Skupna višina razpisanih kreditov je 300,000.000 SIT.

### Javni razpis za odobritev garancij za dolgoročne kredite, najete pri bankah v Republiki Sloveniji

Predmet razpisa so garancije za dolgoročne kredite za nastajajoča podjetja, nova, mala in srednje velika podjetja.

Na razpis se lahko prijavijo:

I.) Nastajajoča podjetja (gospodarske družbe, s.p.). Nastajajoče podjetje je podjetje, ki je registrirano po 1. 1. 2002 in v katerem so vsaj 50-odstotni lastniki mladi podjetniki.

II.) Nova podjetja (gospodarske družbe, s.p.). Novo podjetje je podjetje: ki je registrirano po 1. 1. 1999 in v katerem so vsaj 50-odstotni lastniki mladi podjetniki.

Program, s katerim prosilec kandidira za sredstva razvoja, mora izpolnjevati naslednje pogoje: donosnost (profitabilnost) programa za katerega se dodeljujejo sredstva, likvidnost za celotno ekonomsko dobo, zaprto finančno konstrukcijo med uresničevanjem programa.

Garancijski pogoji:

Za skupino I: Garancija se izda za kredit, ki je odobren za materialne in nematerialne investicije. Predračunska vrednost investicije lahko znaša največ 16,000.000 SIT, bančni kredit, ki je zavarovan z garancijo Sklada, je lahko največ 50% predračunske vrednosti, garancija tako lahko znaša največ 6,400.000 SIT, kar predstavlja 80% kredita (glavnica brez obresti). Garancija lahko pridobijo prosilci, ki imajo med viri financiranja zagotovljenih najmanj 30% lastnih sredstev. Obrestna mera bančnega kredita, ki je zavarovan z garancijo Sklada: v skladu s tarifo banke za komitente A razreda: zavarovanje garancije se izvede z zastavo nepremičnine, vpis hipoteke Sklada se mora izvesti pred morebitnim vpisom hipoteke banke - kreditodajalke, stroške vpisa hipoteke (notar), zavarovanja in cenitve zastavljenega premoženja plača naročnik garancije, Sklad zaračunava stroške odobritve garancije v višini 1% od vrednosti garancije in stroške vodenja garancije v višini 1% od vrednosti garancije; vsi stroški se poravnajo v enkratnem znesku pred izdajo garancije, maksimalna doba garancije je do 10 let.

Za skupino II: Predračunska vrednost investicije lahko znaša največ 30,000.000 SIT, garancija tako lahko znaša največ 12,000.000 SIT.

Ostalo podobno kot skupina I. (glej razpis)

Za skupino III: Predračunska vrednost investicije lahko znaša največ 90,000.000 SIT, garancija tako lahko znaša največ 36,000.000 SIT.

Ostalo podobno kot skupina I. (glej razpis). Skupna višina razpisanih garancij je 150,000.000 SIT. Od tega obsega je 50,000.000 SIT razpisanih za gostinstvo in turizem.

Zbral Janez Mate

# OBIS

Lepovče 23, 1310 Ribnica, Slovenija  
Tel.: 01/8361-147, 8369-220, 8369-225,  
Fax: 01/8361-323  
e-mail: mirjam@obis.si

*Družba za finančno računovodske storitve  
in davčno svetovanje d.o.o.*

**PODJETNIKI**, samo nekaj minut potrebujete, da nam prisluhnete.

- Se morebiti odločate za zamenjavo računovodskega servisa z začetkom novega poslovnega leta 2004, ali pa ste v fazi registracije družbe, ali vpisa v register samostojnih podjetnikov.
- Se kot vodja družbe ali nosilec s.p.-ja zavedate svoje odgovornosti pri upoštevanju vseh zakonskih podlag na davčnem področju, kar vas navaja na razmišljanje, da naročite preventivni davčni pregled, ki naj bi ga izvedel izkušeni strokovnjak.
- Ste se pripravljene soočiti z izzivi elektronskega načina komuniciranja z računovodskim servisom.

Dovolite nam, da se vam pridružimo pri iskanju odgovor na zgoraj nanašana vprašanja.

Ob poslovni povezavi z vami pa lahko odpremo še kopico drugih, katerih se morebiti danes še ne zavedate.

Naša osebna izkaznica je naslednja:

- družba zaposluje 6 usposobljenih računovodij z povprečno višješolsko izobrazbo
- vodja družbe poseduje licenco za revidiranje
- vodenje poslovnih knjig izvajamo z učinkovitim računalniškim programom, ki omogoča elektronsko izmenjavo podatkov. V kolikor se tudi vi odločite za nakup posameznih modulov, lahko dosežemo cilj, da se podatki zajemajo samo na enem mestu

**V kolikor želite pridobiti dodatne informacije, kontaktirajte z  
Trdan Mirjam; tel:8361-147, 041-761668, e-mail: mirjam@obis.si**

## GOSTINSTVO - TVRIZEM PUGELJ

Aljaž Pugelj s.p.  
Lepovče 23, 1310 Ribnica  
Tel.: 01/8361 189 ali 01/8361-665  
GSM: 031/760-697

**SPREJEMAMO REZERVACIJE ZA DRUŽINSKA SREČANJA**

**- ZAKLJUČENE DRUŽBE**

**- KRSTI**

**- ROJSTNI DNEVI**

**- POROKE**

**- OBLETNICE**

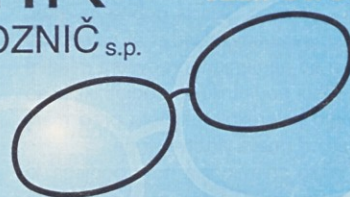
**- POCREBŠČINE**



# OPTIK

JANEZ POZNIČ s.p.

Vrvarška 3  
1310 Ribnica  
TEL.: 01/83 60 367



**Delovni čas:**  
vsak dan od 9h do 19h  
sobota zaprta

# ELSTAR

SERVIS

Starc Matjaž s.p.  
Goriča vas 86, 1310 Ribnica  
tel.: 836 26 29  
GSM: 041/612 590

**Garažna in industrijska  
avtomatska vrata  
na daljinsko upravljanje**

**Protipožarna vrata**

**Notranja kovinska vrata**

**Pogoni za vrtna vrata**



**DOBRA HRANA  
IN PIJAČA SE PRI  
URŠNJAKU OBRAČA!**

SPREJEMAMO REZERVACIJE ZA ZAKLJUČENE DRUŽBE, OBLETNICE, POROKE

**DELOVNI ČAS:**

**GOSTILNA:**

- pon.: od 9<sup>h</sup> - 15<sup>h</sup>
- tor., sre., čet.: od 9<sup>h</sup> - 22<sup>h</sup>
- pet., sob.: od 9<sup>h</sup> - 24<sup>h</sup>
- ned.: od 10<sup>h</sup> - 15<sup>h</sup>
- Tel.: 83 62 621

**MESARIJA:**

- pon. - pet.: od 7<sup>h</sup> - 19<sup>h30</sup>
- sob.: od 7<sup>h</sup> - 13<sup>h</sup>
- ned.: od 8<sup>h</sup> - 11<sup>h</sup>
- Tel.: 83 62 126

# MicroERA

**ODKLEPANJE GSM APARATOV  
NA VSA OMREŽJA**

MicroERA Jože Šilc s.p., Merharjeva 3, 1310 Ribnica  
Tel.: 8373 116, fax: 8373 117, GSM: 041/402-779

e-mail: info@microera-sp.si, microera@siol.net, http: www.microera-sp.si

**Pekarna  
HRAM**

*Ta dobri kruhek  
so spekle zlate roke  
in babičin recept*  
tel.: 8955-558



**INSSAT - antenski sistemi**  
Peter Kočevar s.p. Merharjeva 2, Ribnica, gsm 041 761-769

- ▲ meritve TV signalov
- ▲ dograditev ali izboljšava POP TV, A kanal, HRT, TV3...
- ▲ montaža SAT sistemov:

(analogni - do 100 programov)

**NOVO!** (digitalni - do 2000 programov - srbija,  
filmi, erotika, šport...)

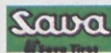
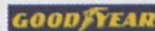




## PAKET PNEVMATIKA PONUJA VEČ

- PNEVMATIKA ali PNEVMATIKA + PLATIŠČE (blagovna znamka po vaši izbiri)
- Montaža
- Uravnoveženje
- Ventil
- Do 15 % popusta na izbrane pnevmatike

MODELI	PAKET PNEVMATIKA ŽE OD	PAKET PNEVMATIKA + PLATIŠČE ŽE OD
R 5 / CLIO I / TWINGO do sept. 2000	8.470 SIT	14.740 SIT
TWINGO do sept. 2000	13.060 SIT	21.258 SIT
CLIO II / THALIA / MÉGANE I 1.4	11.122 SIT	19.320 SIT
MÉGANE I 1.6, 1.9 dCi,	16.834 SIT	26.937 SIT
SCÉNIC I,	12.856 SIT	22.959 SIT
MÉGANE II, SCÉNIC II	14.488 SIT	25.598 SIT
LAGUNA II	14.488 SIT	24.591 SIT
SPACE IV	31.930 SIT	43.040 SIT



## NOVOST - PRVIČ V SLOVENIJI: ZAVAROVANJE PNEVMATIKE

V času od 01. oktobra 2003 do 15. novembra 2003 prejmete za nakup paketa brezplačno zavarovanje pnevmatike za obdobje dveh let.

Zavarovanje pnevmatik za obdobje dveh let velja za:

- poškodbe pnevmatike, ki so posledice povoženih žebeljev ali drugih ostrih predmetov, robnikov,
- poškodbe pnevmatike, ki so posledica zlonamernih ali objestnih dejanj tretjih oseb,
- tatvine pnevmatik, ki so nameščene na vozilu.

V sodelovanju z ZAVAROVALNICO TRIGLAV, d.d.



**triglav**

AVTOCENTER

**IRUFAC** d.o.o.

POOBlašČENI ZASTOPNIK ZA RENAULT

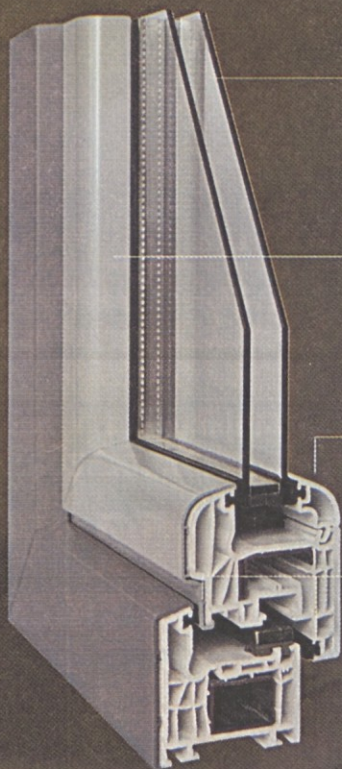
Cesta na Ugar, Ribnica, tel.: 8369-956, 8369-957, fax: 8369-958

Delovni čas vsak dan od ponedeljka do petka od 8-12 in 13-17

Ob Mahovniški c. 3, Kočevje, tel.: 8954-042, 8954-666, fax: 8955-444

Delovni čas: 8 - 12, 13-17, sobota 9 - 12

## PVC / ALUMINIJ OKNA



*Optimalno*

- INLES - toplotna in zvočna izolativna zasteklitev vam prihrani denar

*Paleta barv*

- INLES - pri oknih PVC/aluminij je možna individualna izbira barve aluminijastega profila

*Po vaši želji*

- Znotraj belo ali v modernih barvah in dekorjih

*Dobro počutje*

- INLES - pri oknih PVC/aluminij ostajata mravz in hrup zunaj

- lesena okna in vrata
- les/aluminij okna
- pvc okna in vrata
- pvc/ aluminij okna
- aluminij okna in vrata
- polkna, rolete, komarniki

- svetovanje - izmera - montaža - servis
- 5% gotovinski popust
- brezplačen prevoz do 100 km
- ugodni kreditni pogoji TOM+0

INLES d.d.  
SI - 1310 Ribnica, Kolodvorska 22

Maloprodaja Ribnica  
01 8377 162, fax: 01 8377 331  
e-mail: info@inles.si

www.inles.si



**inles** OKNA  
VRATA

# VULKANIZERSTVO OSVALD RIBNICA

Jože Osvald s.p.  
1310 Ribnica, Tel.: 01/836-35-48, GSM: 041/719-548

Največja izbira zimskih avtoplaščev vseh dimenzij.

GOOD YEAR

DEBICA

Baum



LASSA

DUNLOP

Sava  
Sava Tires

ALU in kovinska platišča



TRADICIJA - KVALITETA



Urban Pelc s.p.  
Škrabčev trg 27,  
1310 Ribnica

## MARTINOVANJE

sobota, 8. 11. 2003, ob 20. uri



Spet trte so rodile  
p'rjatlji vince nam sladko  
pridi in poskusi ga,  
ali pa še žal ti bo!



Martinovanje pri nas je običaj  
mlado vino krstimo  
in skomine po dobrih starih časih obudimo.

### MARTINOV MENI

Nadevana Martinova gos, domači mlinci,  
rdeče zelje, sladica

Dnevno 5 - 7 vrst malic, 13. malica brezplačno  
1 malica vsak dan brez mesa

Rezervacije, predhodna naročila na  
GSM: 040/620-655, tel.: 01/836-25-49

Rezervacije za zaključene družbe, obletnice,  
svetovanje ob naročilu

Odprto vse dni v tednu od 8. do 15. ure  
in od 17. do 22. ure.

## INTERALTA

PVC OKNA IN VRATA

Ugodni krediti

PE Ribnica:  
Nemška vas 3  
Tel.: 040/258-924  
Ljubljana:  
Stegne 21 c  
Tel.: 01/511-16-24  
www.interalta.si

Okna Interalta omogočajo višjo kulturo bivanja

Računovodski servis



Jana Oražem s.p.

Škrabčev trg 27, 1310 Ribnica,  
gsm: 040/ 710 955, fax: 01/ 8362 549

blesk

Tone Pogorelec

Blesk 2 d.o.o.  
Čistilni servis in  
slikopleskarstvo  
Bukovica 2, 1310 Ribnica  
Tel.: 01/836 99 33,  
fax: 01/836 99 34,  
gsm: 031/647 188,  
E-mail: blesk2@amis.net

- Slikanje stanovanj objektov
- Izdelava epoksidnih tlakov
- Polaganje laminatov, parketov
- Polaganje toplih podov
- Obnovitev starih parketov
- Generalna čiščenja objektov vseh vrst
- Tedenska čiščenja stanovanj
- Globinsko čiščenje preprog
- Brušenje in zaščita naravnega in umetnega kamna

Majnikova 1, Ribnica  
(poleg SANOLABORJA)  
**OPTIKA ANITA**

Tel.: 83 61 128

V ZDRAVSTVENEM DOMU RIBNICA

Iz naše ponudbe:

- korekcijski okvirji in stekla
- ugodne cene, svetovanje, kakovost
- očala na recept tudi brez doplačila
- tekočine za kontaktne leče



Fotokopirni stroj

138.389,00 sit  
(brez DDV)

Fotokopirni stroj  
in tiskalnik

189.226,00 sit  
(brez DDV)

**ZELO UGODNO!**

7000 KOPIJ  
GRATIS



SLIKA NI SIMBOLIČNA!

Tiskanje



Kopiranje

nashuatec

1205

Fotokopirni  
stroj  
in tiskalnik

**Vibor**

URADNI ZASTOPNIK IN SERVISER:  
VIBOR d.o.o., Brnčičeva 11b, 1231 Ljubljana  
tel.: 01/561 33 21, fax: 01/561 12 54  
E-mail: info@vibor.si  
p.e. Manjor, tel.: 02/250 29 40

Pooblaščen prodajalec in serviser:  
TRIXIN d.o.o., Obrtniška 5, Koper, tel.: 05/625 91 10  
SECOP d.o.o., Vojkova 77, Ljubljana, tel.: 01/565 73 80

Pooblaščen prodajalec:  
DIGITAL LOGIC d.o.o., Kranj, tel.: 04/236 56 66  
TRUECAD d.o.o., Ravne na Koroškem, tel.: 02/821 77 60  
BITIS d.o.o., Ribnica, tel.: 01/836 97 90  
DZS d.d., Ljubljana, PE po Sloveniji

SISTEMI

2 leti  
garancije



**Posebni užitki?**

Da, če govorimo o Passatu exclusive.

- aluminijasta platišča »road america«
- strežnik za šest zgoščenk v armaturni plošči
- večfunkcijski, usnjen volan za upravljanje radijskega sprejemnika in tempomata
- prihranek 450.000 SIT

Passat exclusive



**VOZILA NA ZALOGI**

- VW Polo 1.2 47 kW, 1.9 47 kW comfortline, 5V, meh. klima, dnevne luči, ABS, zrcal. srebrna barva, radio beta
- VW Golf 1.4 55 kW, 1.9 SDI 50 kW ocean, 5V
- VW Touran 1.9 TDI basis, climat. klima, dnevne luči, rolo letve strešne
- VW Passat lim. 1.9 TDI 96 kW, trendline, tehnik paket, meglenke, dnevne luči

**TESTNA VOZILA**

- VW Golf 1.9 SDI, ocean, 5V, tehnik paket, dnevne luči, el. paket, radio Beta, srebrne kovinske barve
- VW Tuoran, 1.9 TDI 74 kW, trendline, avtomatska klima

**RABLJENA VOZILA**

- CITROEN Berlingo, 1.4 ISX, letnik 1998



PORSCHE  
KREDIT IN LEASING

**RANDELJ**  
AVTOHIŠA

Mahovnik 2, 1330 Kočevje  
telefon 01 8951 488, telefax 01 8955 240  
e-mail: damijan.randelj@porsche.si  
salon in delavnica pon.-pet. od 7. do 18. ure  
sobota salon od 8. do 12. ure



Gospodarska  
vozila

# BAMBA NEPREMIČNINE Franc TANKO s.p.

Del. čas: od 10 - 17, sob. 10 - 13, Prečna 4a, Ribnica, Tel.: 83 62 101, GSM.: 041 643 004

## PRODAMO

### HIŠE:

- RIBNICA - Jurjevica, stanovanjska hiša z gostinskim lokalom 11 x 18 m, obnovljena 1980 in gospodarskim poslojem 12 x 14 m, takoj vseljiva, vel. parc. 1884 m<sup>2</sup>, CK, cena 19 mio SIT ali 89.500 EUR.
- KOČEVJE - center, starejša stanovanjska hiša 14 x 12 m, zgrajena 1932, velikost parcele 1395 m<sup>2</sup>, el., voda, takoj vseljiva, možna zamenjava za stanovanje v Ljubljani, cena 19,7 mio SIT (94.000 EUR).
- SODRAŽICA - center, starejša stanovanjska hiša s poslovnim prostorom 37 m<sup>2</sup> - trgovina 10 x 11 m, zgrajena 1930 in gospodarsko posloje 10 x 22 m, vel. parc. 608 m<sup>2</sup>, zemlj. 162 m<sup>2</sup>, klas. ogrevanje, el. voda. Cena za stan. hišo in posl. prostor 12,3 mio SIT ali 58.500 EUR, za gospodarsko posloje pa 6,8 mio SIT ali 32.500 EUR.
- OSILNICA - Padovo - Kolpa, kmetija primerna za vikend - stan. hiša 6 x 7 m, zgrajena 1931, in nekaj gozda, njiv, travnikov in pašnikov in skupni izmeri 2782 m<sup>2</sup>, cena 5,7 mio SIT ali 25.000 EUR.
- STARA CERKEV - Koblarji, novejša stan. hiša, 9 x 11 m, zgrajena 1980, kompletno opremljena, dve garaži, CK ogrevanje na olje, vel. parc. cca 1000 m<sup>2</sup>, takoj vseljiva, lepa lokacija, cena 18,0 mio SIT ali 78.500 EUR.
- STARA CERKEV - stanovanjska stavba, vel. 12 x 10 m, zgrajena 1980, novejša, III. gradb. faza, z vso dokumentacijo, cena 11,4 mio SIT ali 49.000 EUR.
- RIBNICA - Rakitnica, obnovljena stanovanjska hišica 6 x 8 m, obnovljena 1999, z drvarnico in garažo, vel. parcele 714 m<sup>2</sup>, zanimiva lokacija, cena 12,4 mio SIT ali 53.500 EUR.
- KOČEVJE - strogi center, poslovno stanovanjski objekt 12 x 10 m, obnovljen 1994, velikost parcele 147 m<sup>2</sup>, v obratovanju (trgovina, servis, stanov.), 3 etaže, uporabna površina cca 300 m<sup>2</sup>, cena 26 mio SIT ali 112.069 EUR.
- KOČEVJE - Mestni log, dvostanovanjska hiša, 11,3 x 11 m, zgrajena 1984, odlična lokacija, vsa infrastruktura, velikost parcele 729 m<sup>2</sup>, cena 32,8 mio SIT, ali 139.101 EUR.
- KOČEVJE - Gorenje, stan. hiša z delavnico, zgrajena 1984, velikost 12 x 10 m, vel. parc. 1311 m<sup>2</sup>, takoj vseljiva, cena 23,12 mio SIT ali 98.000 EUR.
- LJUBLJANA - Pod Šmarno goro, stanovanjska hiša, 10 x 10 m, zgrajena 1949, vel. parc. ca. 800 m<sup>2</sup>, plin, kan., tel., takoj vseljiva, cena 48 mio SIT ali 203.309 EUR.

## STANOVANJA:

- RIBNICA - veče novozgrajenih stanovanj v centru Ribnice, cena za m<sup>2</sup> po dogovoru, rok vselitve približno 4 meseca.
- RIBNICA - center, trosobno stanovanje 78,66 m<sup>2</sup>, zgrajeno

1975, IV. nadst. TEL, CK, cena 13,1 mio SIT ali 58.000 EUR.

- KOČEVJE - center, dvosobno, 50,35 m<sup>2</sup>, zgrajeno 1965, v visokem pritličju, klas. ogrevanje, KTV, TEL, cena 6,8 mio SIT ali 29.122 EUR.

- RIBNICA - center, dvosobno cca 60 m<sup>2</sup>, 3. nadstropje, zgrajeno 1976, CK, KTV, vpisano v ZK, cena 10,8 mio SIT ali 45.957 EUR, vseljivo v dveh mesecih.

## POSLOVNI PROSTORI:

- RIBNICA - center, na Škrabčevem trgu prodamo novozgrajeni poslovno stanovanjski objekt, IV. podaljšana faza, 7 x 25 m, zgrajen 1994, 940 m<sup>2</sup> neto površine, velikost parcele 748 m<sup>2</sup>, cena 96 mio SIT ali 445.000 EUR.

- RIBNICA - Jurjevica, stanovanjska hiša z gostinskim lokalom 11 x 18 m, obnovljena 1980 in gospodarskim poslojem 12 x 14 m, takoj vseljiva, vel. parc. 1884 m<sup>2</sup>, CK, cena 19 mio SIT ali 89.500 EUR.

- KOČEVJE - Industrijska cona, novejši poslovni prostori v izmeri cca 450 m<sup>2</sup>, 14 x 12 m, zgrajen 1997, z urejeno dokumentacijo za proizvodnjo (mima dejavnost), 14 parkirnih mest, vsa infrastruktura, cena 63,95 mio SIT ali 273.876 EUR, v račun vzamemo tudi stanovanje v Ljubljani, uporaba takoj.

## GRADBENE PARCELE:

- RIBNICA - Hrastje, več gradbenih parcel, različnih velikosti, prodamo. Cena 3.200,00 SIT/m<sup>2</sup>, ali 14 EUR/m<sup>2</sup>.

- ORTNEK, več gradbenih parcel, različnih velikosti z lokacijskim dovoljenjem, cena za m<sup>2</sup> 4.530,00 SIT ali 20 EUR.

- DOLENJA VAS, ob glavni cesti, gradbena parcela cca 30 a, z veljavnim gradbenim dovoljenjem, EL. voda na parceli, cena 9,9 mio SIT.

- GORNJE LEPOVČE - zazidljiva parcela, vel. 920 m<sup>2</sup>, cena 3,16 mio SIT ali 13.500 EUR.

## ODDAMO NAJEM

### POSLOVNI PROSTORI:

- RIBNICA - strogi center, 3 lepo urejene pisarne z uporabnim dovoljenjem, skupna velikost 75 m<sup>2</sup>, vseljivo takoj, cena najema po dogovoru.

- RIBNICA - bivši RIKO, posl. prostor v nadst., vel. 429 m<sup>2</sup>, ki zajema sobo 391 m<sup>2</sup>, pisarno 19 m<sup>2</sup>, in garderobo 19 m<sup>2</sup>. Tovarno dvigalo, nos. 1.000 kg, CK, el., voda. Cena najema za m<sup>2</sup> 3,5 EUR ali 793 SIT.

- KOČEVJE - tri pisarne, opremljene, varovane, v pritličju, vel. cca 63 m<sup>2</sup>, 21 m<sup>2</sup> in 16 m<sup>2</sup>, CK, vsa dokumentacija - uporabno dovoljenje, cena po dogovoru.

- RIBNICA - Breg, oddamo trgovski lokal z vso dokumentacijo na frekventni lokaciji, velikost ca 63 m<sup>2</sup>, cena 69.000 SIT, garancija, sprotno plačilo.

- RIBNICA - center, gostinski lokal v obratovanju, vel. ca 45 m<sup>2</sup>, novejši, 1990, cena 105.480 SIT ali 450 EUR mesečno, predplačilo - garancija.

# AKCIJA



## SEAT CORDOBA SPRING

1.4, 16 V z vso opremo  
že od 2.798.466 SIT dalje

NUDIMO PORSCHE  
KREDIT IN LEASING



Joras Center



Prodaja in servis vozil SEAT  
Ob železnici 7, 1310 Ribnica  
Tel.: 01/8369-040, 8361-127, fax: 8369-045

Delovni čas: pon. - pet. od 8. do 19. ure, sob. od 8. do 13. ure



# MOTOMAN robotec d.o.o.

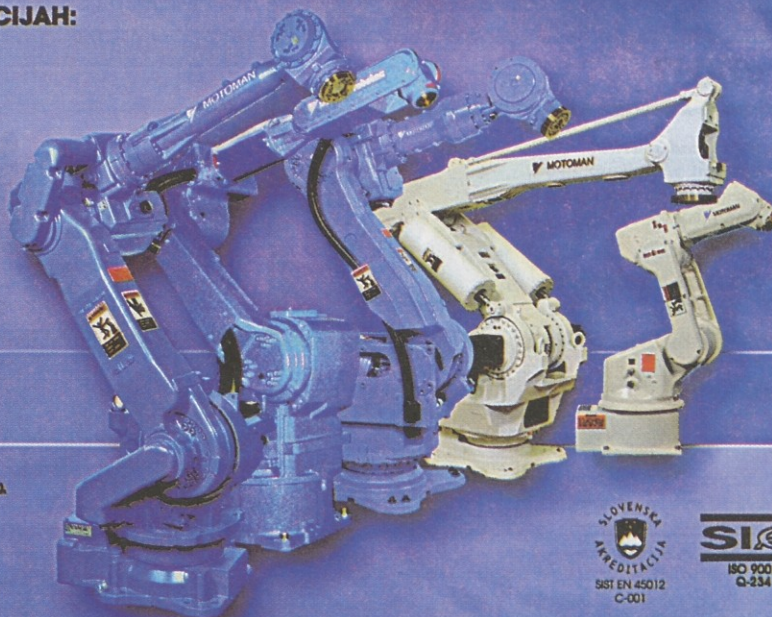
Robotizacija in avtomatizacija v industriji

PRAVI PARTNER V SVETU ROBOTIZACIJE V INDUSTRIJI

Šest osni členasti roboti iz družine MOTOMAN, nosilnosti od 3kg- 500kg, ki jih krmili visoko zmogljiv krmilnik XRC, ki edini na svetu omogoča sinhrono krmiljenje štirih robotov hkrati, ozioroma lahko zvezno krmili 27 robotskih osi.

## IDEALNA REŠITEV V APLIKACIJAH:

- OBLOČNEGA VARJENJA
- UPOROVNEGA VARJENJA
- STREGE
- PLAZEMSKEGA IN LASERSKEGA REZANJA
- POLIRANJA
- PALETIRANJA
- BRUŠENJA
- LEPLENJA



MOTOMAN robotec d.o.o.

Lepovče 23, 1310 Ribnica

tel.: +386 (0)1 83 72 410

faks: +386 (0)1 83 61 243

e-mail: info@motomanrobotec.si

www.motomanrobotec.si





KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD  
LJUBLJANA

# Suša v gozdovih

Letošnje vremenske razmere so bile skrajno neugodne, saj je bilo celo vegetacijsko obdobje zaznamovano s kroničnim pomanjkanjem padavin in izredno visokimi temperaturami. Sušne razmere so negativno vplivale tudi na gozdove, še posebno na tiste drevesne vrste s plitvejšim koreninskim sistemom. Zelo prizadeta je bila smreka, ki v letošnjem letu tudi obilno semeni. Padcu vitalnosti je sledil množičen razmah smrekovega lubadarja, ki je na nekaterih območjih povzročil prave katastrofalne razmere (v Sloveniji naj bi se zaradi lubadarja posekalo kar četrta milijona kubičnih metrov smreke). Znaki napada so bili večji del leta netipični, saj se je napadenost prepoznala le po črvin v koreniniku, deblu in podrastru. Popis smrekovega lubadarja iz leta 1876 (spisal gozdni nadzornik I. Salzer) pravi: "Ko mu bolnega lesa primanjkovati prične in se je že znatno pomnožil, napada kucec (op. avtorja: lubadar) zdrave stoječe smreke in velikokrat cele gozde uniči."

V zvezi z lubadarjem želimo lastnike opozoriti:

## Nasvet

Redno pregledujte svoje gozdove - tudi pozimi. Kolikor opazite od lubadarja napadena drevesa, opravite sanacijo čimprej (najpozneje do spomladi marca) oz. do roka in na način, kot vam ga je z odločbo naložil Zavod za gozdove Slovenije. Salzer svetuje: "Spomladi naj torej vsak posestnik svoje gozde pregleda in če najde kukca, naj taka drevesa poseka, v katerega ga bo o pravem času privabil in pokončal. Kucec se spomladi naj rajši v gorkih in solnčnih krajih nahaja, torej naj se taki kraji najprej na tanko preiščejo." Smiselno temu lahko svetujemo tudi po skoraj 130 letih. Salzer nadaljuje: "Ko je posestnik zapazil, da se je kucec v ležeči ali stoječi les ugnezdil in on je temu pozno na sled prišel, zato ga mora z vso silo pokončavati."

## Sečnja tudi brez predhodno izdane odločbe

Zakon o gozdovih (29. čl., 2. odstavek) opredeljuje, da se sanitarna sečnja, kamor spada tudi sečnja lubadarja, lahko izvede tudi brez predhodno izdane odločbe, le da je potrebno o tem pisno obvestiti Zavod za gozdove Slovenije oz. pristojnega revirnega gozdarja.

## Subvencije

V skladu s pravilnikom o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove ste lastniki upravičeni do uveljavljanja subvencij za varstvo gozdov, če ste sanacijo lubadark izvedli v roku in na način, kot vam je bil naložen z odločbo Zavoda za gozdove Slovenije. Subvencija znaša 20 - 30 - 40 % vrednosti del, odvisno od poudarjenosti ekoloških in socialnih funkcij.

## Olajšave

Tisti lastniki, ki vam je lubadar povzročil večjo škodo, lahko po Zakonu o dohodnini (34. čl.) in Zakonu o davčnem postopku (148. čl.) uveljavljate olajšave za znižanje katastrskega dohodka. Če je donos oz. katastrski dohodek zavezanca zmanjšan zaradi naravne nesreče več kot za 20% celotnega katastrskega dohodka iz gozda, potem se olajšava prizna za ugotovljeni odstotek za dobo 6 let. Zavezanci uveljavljajo olajšavo s posebno vlogo v 30 dneh po nastanku škode pri davčnem organu, pristojnem za odmero davka.

## Pavšalno nadomestilo

Velikokrat se lastniki obračajo na nas tudi v zvezi s pavšalnim nadomestilom.

Pavšalno nadomestilo je oblika davčne olajšave in izjema v Zakonu o davku na dodano vrednost, namenjena samo dejavnosti kmetijstva in gozdarstva na kmetijah. To je 4-procentni dodatek k prodajni ceni, ki ga lastniki na osnovi posebnega dovoljenja davčnega organa lahko uveljavijo ob prodaji pridelkov (lesa), vendar samo ob prodaji davčnim zavezancem. Pravico do pavšalnega nadomestila ima vsak, ki ima v lasti ali zakupu minimalno 1 ha gozda, če govorimo o prodaji lesa.

Vlogo za pridobitev dovoljenja za uveljavitev pravice do pavšalnega nadomestila lahko lastniki vložijo kadarkoli v koledarskem letu. Oddajo jo pristojnemu davčnemu organu na posebnem obrazcu.

Lastniki morajo svojim kupcem, (ki so v sistemu DDV) ob prodaji priložiti fotokopijo dovoljenja, na osnovi katerega slednji lahko uveljavljajo pavšalno nadomestilo kot del svojega vstopnega davka. Edina obveznost lastnika imetnika dovoljenja je, da ob koncu leta (do 31. januarja) predloži pristojnemu davčnemu organu obračun pavšalnega nadomestila na obrazcu, ki ga dobi po pošti od davčnega organa. Zato je potrebno račune s pavšalnim nadomestilom shranjevati in nato hraniti še 10 let, (ni pa jih potrebno prilagati obračunu).

Za konec še nasvet g. Salzerja (1876): "Naj bolj lahko se kucec od gozdov odvme, če se v gozdih prav gospodarji in se gozdi v sklepu izreajo."

Dodatne informacije v zvezi z napisanim lahko dobite na nanovo ustanovljeni službi za gozdarsko svetovanje pri Kmetijsko gozdarski zbornici s sedežem v Ribnici, Škrabčev trg 19 (tel: 837- 32- 54) pri avtorju prispevka.

Andrej Andoljšek,  
oddelek za gozdarsko svetovanje pri Kmetijsko gozdarskem zavodu Ljubljana

## OBVESTILO



Obveščam vse tiste, ki ste se vključili v program SKOP, da sem pričela s pobiranjem vzorcev zemlje. Kot veste, je med ostalimi pogoji navedeno tudi gnojenje na podlagi gnojilnega načrta. Ta pa se lahko izdelala le na podlagi analize zemlje, ki pa je priporočljiva tudi za vse ostale pridelovalce hrane.

Vabim vse, ki želite oddati zemljo v analizo, da nam sporočite svoj naslov na sedež kmetijske svetovalne službe (tel.:836 19 27). Cena za posamezni vzorec znaša 7.000,00 SIT.

Občina Ribnica sofinancira 50 % vrednosti posamezne enote, to je 3.500,00 SIT. Ostalo polovico plača lastnik. Na kmetijsko gospodarstvo se sofinancirajo največ trije vzorci zemlje.

Ob gnojilnem načrtu je potrebno navesti tudi velikost skladiščnega prostora gnojil. Za en GVŽ (glava velike živine) je treba zagotoviti, odvisno od tehnologije odgnojevanja, najmanj 2 m<sup>3</sup> gnojliščne plošče za skladiščenje hlevskega gnoja, 3,5 m<sup>3</sup> gnojnične jame za skladiščenje gnojnice ali 8 m<sup>3</sup> lagune za skladiščenje gnojevke. Prostor mora zadoščati za premostitev obdobja, ko je po uredbi vnos živinskih gnojil prepovedan ali ni mogoč.

Rok za oddajo zahtevkov za posebno premijo, klavno premijo ter dodatno plačilo za govedo za leto 2003 je:

- za obdobje od 1. oktobra do 30. novembra: v roku od 1. do 15. decembra,
- za obdobje od 1. decembra do 31. decembra v roku od 1. do 15. januarja naslednjega leta.

Kmetijska svetovalna služba  
Irena Šilc

## KINO IDEAL

Kolodvorska 9a

# NOVEMBER 2003

Sobota, 1. november, ob 21<sup>00</sup>

### Plonkarji

ameriška mladinska komedija

\*\*\*

Sobota, 8. november, ob 21<sup>00</sup>

### Italijanska misija

ameriška akcijska uspešnica

\*\*\*

Sobota, 15. november, ob 21<sup>00</sup>

### Hollywoodski kifeljci

ameriška akcijski film

\*\*\*

Sobota, 21. november, ob 21<sup>00</sup>

### Podli fantje 2

ameriška akcijska komedija

\*\*\*

Sobota, 28. november, ob 21<sup>00</sup>

### Ameriška pita - poroka

ameriška najstniška komedija

## KUPONI

## KUPON ZA OBJAVO BREZPLAČNIH MALIH OGLASOV

Besedilo: \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

## KUPON ZA NAGRADNO IGRO

Rešitev: \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

Ime in priimek: \_\_\_\_\_

Ulica: \_\_\_\_\_

Pošta: \_\_\_\_\_

Tel.: \_\_\_\_\_

\*\*\*

V primeru, da ne želite sodelovati pri vseh igrah, izpolnite svoj kupon, ostale lahko pustite prazne.

Izpolnjeni list izrežite in ga v pismu pošljite na naslov: **REŠETO, Škrabčev trg 40, 1310 RIBNICA**, najkasneje do **10. novembra 2003**.

## Pravilna rešitev iz 9. številke Rešeta je:

## JESENSKI DAROVI

Med pravnimi rešitvami je žreb določil naslednje nagrajence:

- nagrado**, darilni paket MERCATOR, prejme: **DARJA KOŠOROK**, Prigorica 79c, 1331 DOLENJA VAS
- nagrado**, darilni paket MERCATOR, prejme: **PIA TOMŠIČ**, Trubarjeva 12, 1310 RIBNICA
- nagrado**, darilni paket MERCATOR, prejme: **BARBARA PAJNIČ**, Breže 37, 1310 RIBNICA
- nagrado**, darilni paket MERCATOR, prejme: **JOŽE PALČIČ ml.**, Lipovec 49, 1331 DOLENJA VAS
- nagrado**, darilni paket MERCATOR, prejme: **ANA ŠKULJ**, Perovo 5, 1316 ORTNEK

Nagrajencem iskreno čestitamo!

Kupone za prevzem nagrade boste prejeli po pošti.

# SOSED, DOBER DAN!

## (Še pomnite, tovariši?)

Prijetna narodnozabavna skladba, ki je v času tovarištva prijazno nagovarjala soseda k jutranjemu klepetu ob kozarčku domačega. Kje so časi lagodnih klepetov, ko so si naši očetje vzeli čas za pogovore s sosedom, ko so se s sosedi še poznali itd.? Medsosedski odnosi so v zadnjem desetletju dobili čisto drugo dimenzijo, bodisi doma pred lastnimi vrati bodisi v meddržavnih odnosih oz. v poslovnem svetu.

Naš največji in najboljši sosed praktično postaja država v državi. S svojim 'multi turbo' sistemom rasti v svojih nedrjih ponuja vse, kar vam srce poželi. Praktično pri njem dobimo vse, od igle do traktorja in ne nazadnje tudi nadomestilo za družino. Na zadnjem referendumu o odpiralnem času, za katerega lahko ponovno rečemo, da je bil totalno brezvezen, se na predreferendmskih soočenjih ni pojavil skoraj nihče drug kot sosed. Saj imamo še nekaj multi trgovcev v Sloveniji, ki bi lahko povedali svoje mnenje o tem. Resda tuji trgovci iz zahodnega sveta ob tem niso imeli kaj dodati, ker se niso želeli zameriti ne sosedu, ne potrošniku. Tudi sam zaidem ob nedeljah v trgovino, ker pač v Ribnici ob sobotah popoldne naletiš na bolj ali manj zaprta trgovska vrata in če nimaš časa ob petkih popoldne in sobotah dopoldne, pač greš po 'svež' kruh v trgovino v nedeljo.

Torej, sosedu ne nasprotujem, naj kuje svoj dobiček in gradi svet, ki temelji izključno na dobičku, denarju. Občutek pa sem dobil, da je sosedova družina s strahom opazovala in čakala na izide referendumu, kajti lahko se zgodi, da z 'državno' neposlušnostjo ostanejo brez varstva in bi se morali iz dneva v dan posvečati družini. Skratka, referendum je bil, odločili smo, komisija se je veselo nasmehnila zagotovljenemu honorarju, ceste po državi pa lačno zevajo in kličejo na pomoč ter prosijo za prepotrebne tolarje, ki bi jih lahko usmerili v njihove luknje, če bi se naši izvoljeni znali dogovoriti med seboj. Vem, da so delodajalci neizprosni, ne nazadnje upravljajo s kapitalom, ki je zakon v turbo kapitalizmu, in sindikati ter borci za socialno pravičnost brez pomoči javnosti odnesejo bore malo. Toda toliko človečnosti pa bi lahko premogli oboji, da bi se domenili za štirimi stenami, pa četudi bi šli na Haiti in si privoščili največji luksuz, bi nas davkoplačevalce precej manj stalo, kot je.

Potem pa še izbrisani. Halo! Ja, tudi izbrisani so sosedje, kot naši sosedski bratje, ki smo jim trn v peti, da bi nas najraje zbrisali z zemljevida. Pred časom sem poslušal izjave poslušalcev nacionalnega radia o ukrepih naših sobratov in naših veljakov v belih dvorih. Resda gredo razmere že vsem čez glavo in višje, pa vendar bi dolivati olje na ogenj ta trenutek pomenilo katastrofo. Vemo, da pač so takšni, kot so, iz dneva v dan bolj nestrpni, toda če mati Evropa, ki nas bo čez pol leta 'pazila in hranila', ne more povedati, kaj se lahko počne, česa ne, sami res ne bomo prišli nikamor. Strasti so toliko razvnete, da je vsak dialog ta trenutek pač nesmisel, vsako zaostrovanje pa igra z ježem brez rokavic. Imamo pač to (ne) srečo, da smo majhni in delavni in da nas noben sosed ne razume.

Prišel bo tudi čas, ko nas bodo kot zaveznike potrebovali tudi južni sosedje in kaj bo takrat? Kako si bomo pogledali v oči? Še kako se bodo nekoč spomnili na številne sotrpine, ki jim veselo nosimo denar na obalo, ki jo za zdaj pač še zakrknjeno držijo zase in ne pustijo iz rok, raje vidijo, da hoteli propadajo, kot da bi jih v upravljanje dobili sosedje.

Pa saj bo! Če realno pomislimo in pogledamo okrog sebe, vidimo, da se bo zadeva nekoč umirila, če ne medsebojno, pač s pomočjo nekoga tretjega. Še kako res pa ta trenutek je, da boj za oblast preko Kolpe ne izbira sredstev, vidi le do volitev, vedo, da nam lahko nemoteno mečejo polena pod noge le še pol leta in po svoje jih je ta trenutek čisto razumeti. Kaj šele bo, če se na evropsko prvenstvo v najbolj množičnem športu uvrsti laična dežela, ki so jo morali oni učiti, kako se brca žoge?

Ah, pa kaj bi se človek sekiral, najbolje se je odpraviti k bolj prijaznemu sosedu pogledat, kaj so pripravili v njihovi košarici, si iz nje nasuti nekaj kostanja, ga speči in se spomniti, kako smo kot tovariši stali v nepreglednih vrstah ali pa šli k kakšnemu drugemu sosedu ravno takrat, ko je imel tudi on zaprto!

Reformirani dober tek in varčevalski na zdravje, pa na Martinov kviz ne pozabite. Pri njem sploh ni treba čakati, rešite ga lahko v petek ali svetek, nihče vam ga ne bo vzel, nihče prepovedal reševati. Ja, še so dobre stvari na tem svetu!

Marko Modrej

# MARTINOV KVIZ

(s pečeno raco in kostanjem)

Uf, kako diši. Lansko leto mi je uspela kot še nikoli. Tako dišeča in slastna je bila. Ojoj, se opravičujem, me je malce zanesla misel na ubogo raco, ki smo jo za kosilo zverinsko razkosali. Ampak, bila pa je nebeška. Vas zanima rešitev kviza? 31 in 4 x A, (pa ni rebus, da vas ne zavede) ostalo pa... veselo na delo!

Na vsako vprašanje vam ponujamo več odgovorov in trditev, a le eno je pravilno. Črko pred pravilnim odgovorom vpišite v razpredelnico in dobili boste zanimivo rešitev, povezano z / s ...

1. Pred nami je torej martinovo, lahko bi rekli tudi praznik vinarjev, ko se mošt spremeni v žlahtno, opevajočo kapljico. Letošnja Martinova sobota bo še posebej romantična, saj bo nad nami....

- D zvezda repatica
- O polna luna
- R vonj po svežem senu

2. V zadnjem času se je zelo razvnela razprava o novih državnih simbolih. Črte, ki jih vidite tukaj, so...

- B predlog nove SLO zastave
- K del logotipa AC Rufac
- T predlog ribniške obvoznice s kolesarsko stezo

3. Če se vrnemo k martinovanju in se podrobneje ozremo v naslednje mesece, vidimo, da je to nekakšen pričetek zimskih praznovanj, ki se končajo s pustom. Sv. Martin celo prinaša dela prost dan v avstrijski deželi...

- R Koroška
- K Salzburška
- T Gradišćanska

4. In že smo pri letošnji redni rubriki stari slovenski pregovori. Za listopad je pogovor sledeč: Sneg sv. Andreja sto dni leži...

- Z in radosti na snegu deli
- F in nikamor se mu ne mudi
- B in žito mori

5. Na kateri strani in v kateri rubriki smo v prejšnji številki zasledili ribniški grb, kot je tukaj? (Pazite na obliko grba!)

- G str. 28 (Športni utrinki)
- E str. 11 Kulturne drobtinice)
- H str. 31 (Pogledimo se vase)



6. V pogovorih iz šolskih klopi se je prejšnji mesec pojavila klovnesa Mika-Maka, ki je v bistvu simpatična...

- R Eva Škofič Maurer
- Z Lucija Čirović Fata
- K Manica Janežič Ambrožič

7. Triatlon klub Ribnica se je pred časom okreplil z znanim imenom iz sveta politike. Kdo bi to bil?

- J Zmago Jelinčič P.
- D Borut Pahor
- K Dimitrij Rupel

8. IUNS je samo kratica, vsaka panika o tiskarskem škratu oz. mojih blodnjah je tokrat odveč. Kaj pomeni ta kratica?

- N mednarodna unija prehrabmenih znanosti
- A izvrstno utečen natreniran Sajevčan
- Š intelektualna unija novodobnih sleparjev

9. Hip hip hip, strašni trik! Močeradnik je zaplesal v dežju oz...

- O pojma nimaš
- V je to R iz napisa Vrtec Ribnica
- D obešalnik pradedu Oliverja

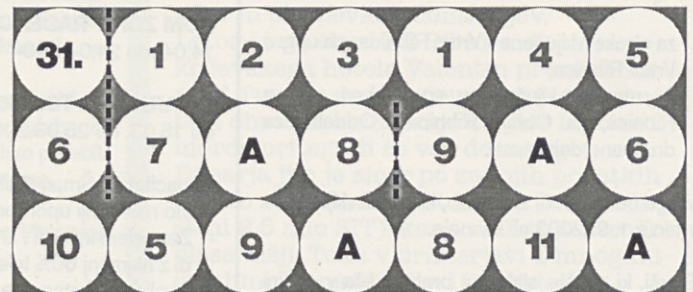


10. Apimondia, ki je bila konec avgusta v Sloveniji in obiskala tudi Ribnico, reci in piši pomeni...

- Č svetovni čebelarški kongres
- Z limonin in jabolčni jogurt
- P nov naziv projekta Alpe Adria

11. Vsega je enkrat konec. Res je. Pravijo da starega drevesa ne upogneš, tudi to je res. So pa bila v zgodovini obdobja, ko starih dreves niso samo upogibali, temveč so jih tudi lomili in sekali. Spomin na lomljenje korenin je tudi praznik, ki bo v petek. To pa je...

- A jaz se tega nisem učil
- H noč čarovnic
- J dan reformacije



Pravilne rešitve napišite na kupone in jih pošljite v kuverti ali na dopisnici najkasneje do 10. novembra 2003.

Med pravilnimi rešitvami bomo ponovno izžrebali 5 lepih nagrad.

## MALI OGLASI

### KUPIM

Prodam dve bundi, za starost 4 - 6 let. Tel.: 041 / 219 865.

Prodam 2 nova oblečena kuhinjska stola (naravna bukev). Tel.: 041 / 384 618.

Prodam računalnik (DTX 486) z monitorjem; prodam tudi tiskalnik (A3 format). Cena po dogovoru. Tel.: 031 / 881 133 oz. 01 / 836 42 67.

### PRODAM

V bližini Ribnice kupim starejšo stanovanjsko hišo. Tel.: 041 / 395 132.

V Ribnici oz. v bližini kupim stanovanjsko hišo. Tel.: 041 / 564 295.



## OBVESTILO STARŠEM O UVELJAVLJANJU ZNIŽANEGA PLAČILA ZA VRTEC

Obveščamo vas, da boste od 1. januarja 2004 dalje uveljavljali znižano plačilo za vrtec po določilih Pravilnika o plačilih staršev za programe v vrtcih (Ur.l.RS, št.44/96, 1/98, 84/98, 44/00, 102/00 in 92/02). Znižano plačilo boste uveljavljali s posebnim obrazcem DZS številka 1,82 - "Vloga za znižano plačilo vrtca", ki ima oznako VRT/1. Obrazec je naprodaj v prodajalnah Državne založbe in papirnicah v Sloveniji.

Vlogo natančno izpolnite v skladu s priloženimi navodili in jo z vsemi prilogami oddajte do 15. novembra 2003 :

- za otroke, vključene v Vrtec Ribnica, na upravi Vrtca Ribnica,
- za otroke, vključene v vrtece izven občine Ribnica, na Občini Ribnica - Oddelku za družbene dejavnosti.

Vloge oddate tudi za otroke, ki so bili vključeni v vrtec s 1. 9. 2003 ali kasneje.

Starši, ki nimate stalnega prebivališča v občini Ribnica, otroke pa vključene v Vrtec Ribnica, morate oddati vlogo pri pristojnem občinskem organu v občini, v kateri imate stalno prebivališče.

Dodatne informacije lahko dobite na Občini Ribnica tel.: 837 20 23.

**OBČINA RIBNICA**  
Oddelk za družbene dejavnosti

## KOLENDAR ZA KORIŠČENJE OBJEK- TOV ZDIS

ZDIS nam je poslal naslednje proste termine za koriščenje kapacitet v zdraviliščih in na morju v letu 2004 :

SIMONOV ZALIV	Štev. apartmaja
05.03. do 15.03.2004	B 12
24.04. do 04.05.2004	C/5
13.06. do 23.06.2004	F/17
12.08. do 22.08.2004	F/17
01.10. do 11.10.2004	F/17

TERME ČATEŽ	Štev. hišice
15.03. do 25.03.2004	H 126
04.05. do 14.05.2004	H 107
12.08. do 22.08.2004	H 171
22.08. do 01.09.2004	H 107
11.10. do 21.10.2004	H 103

TERME PTUJ	Štev. apartmaja
11.10. do 21.10.2004	G/04

DOM ZDR.V RADENCIH	Štev. apartmaja
14.04. do 24.04.2004	prilije

**ŠMARJEŠKE TOPLICE**  
od 15.03. do 25.03.2004

Kapacitete v Šmarjeških toplinah lahko koristijo samo naslednji uporabniki :

- Zaposleni invalidi : II. in III. kategorije in invalidi z najmanj 60% telesne okvare.
- Invalidi I. kategorije, ki imajo dodatek za pomoč in postrežbo, lahko s spremljevalcem (fotokopija odločbe ZPIZ in fotokopijo dokazila, da prejema dodatek za pomoč in postrežbo).
- Invalidi, iskalci zaposlitve (II. in III. kategorije in tisti z najmanj 60 % telesne okvare).

PRIJAVE ZBIRAMO VKLJUČNO DO 29.12. 2003.

**DRUŠTVO INVALIDOV RIBNICA**

Občina Ribnica objavlja na podlagi 7. čl. Statuta Občine Ribnica (Ur.l. RS, 37/00 in 58/03)

## JAVNO DRAŽBO

**ZA ODDAJO PROFITNEGA  
STANOVANJA V NAJEM na naslovu  
KNAFLJEV TRG 2, RIBNICA**

**I.**

V najem se odda trisobno stanovanje v I. nadstropju na naslovu Knafeljev trg 2, v Ribnici, v izmeri 70,59 m<sup>2</sup>.

**II.**

Izključna cena mesečne najemnine je 59.000,00 SIT. Ta znesek ne vključuje drugih stroškov, povezanih z uporabo stanovanja (ogrevanje, voda, elektrika ipd.).

**III.**

Udeleženci morajo pred pričetkom javne dražbe plačati varščino v višini enomesečne najemnine na transakcijski račun Občine Ribnica: 01304 - 0100005476, sklic 00 360 - 01- 2003 ali pri blagajni Občine Ribnica, Gorenjska cesta 3.

**IV.**

S potrdilom o plačilu varščine se dražitelj izkaže pred pričetkom dražbe. Uspelemu dražitelju se varščina upošteva kot vnaprej plačana najemnina za dobo enega meseca. Ostalim udeležencem se varščina vrne brez obresti najkasneje v treh dneh po javni dražbi.

**V.**

Na dražbi lahko sodelujejo vse pravne in fizične osebe. Pooblaščenici pravnih oseb morajo na javni dražbi predložiti pooblastilo za licitiranje, fizične osebe pa potrdilo o državljanstvu.

**VI.**

Uspeli dražitelj mora skleniti najemno pogodbo v osmih dneh po končani dražbi. Če dražitelj pogodbe po svoji krivdi ne podpiše v postavljenem roku, se šteje, da je odstopil od najema, vplačana varščina pa zapade najemodajalcu.

**VII.**

Pred vselitvijo v stanovanje je dolžan najemnik plačati najemodajalcu znesek 300.000,00 SIT, kar je kavcija za morebitno povzročeno škodo v stanovanju ali morebitne neporavnane obveznosti. Ta znesek mu bo najemodajalec vrnil z obrestmi po obrestni meri 3% v roku osmih dni po prevzemu stanovanja in ugotovitvi, da je najemnik stanovanje uporabljal v skladu z veljavnimi normativi in standardi ter da so poravnane vse obveznosti do najemodajalca.

**VIII.**

Javna dražba bo 11.11. 2003 ob 12.00 uri v sejni sobi Občine Ribnica, Gorenjska cesta 3.

**IX.**

Ogled stanovanja je možen dne 10.11.2003 med 8.00 in 10.00 uro. Dodatne informacije lahko dobite po tel. številki 01/ 837-20-28.

OBČINA RIBNICA

## MONTAŽA - ANDOLJŠEK

PREGRADNE STENE - VISEČI STROPOVI

**KNAUF**  
**Armstrong**  
**RIGIPS**

Hrovača 6  
1310 RIBNICA  
Mbt.: (041) 647 226  
Tel.: (01) 8363 089

## Slikopleskarstvo BOJC

**Peter Bojc, s.p.**

Humec 24, 1331 Dolenja vas  
tel.: 01 8634 -533  
GSM: 041 712 103



# PISMA bralcev

## VSE JE ENA SAMA TRGOVINA

Večkrat poslušamo, kako je bilo prej lepo. Takrat smo imeli trgovine ob nedeljah in praznikih zaprte. Bile pa so slabo založene in velikokrat trgovci niso mogli ustreči kupčevi želji, saj mnogokrat niti niso imeli prenekaterega blaga.

Po osamosvojitvi so se tedanji vodstveni delavci, ki so bili zagovorniki družbenega premoženja in nosilci samoupravljanja, oklicali za menedžerje. Obnašati so se začeli tako, kot da je vse njihovo, vse dokler družbena lastnina ni v resnici postala njihova last. Sedaj pa imajo veliko željo po kapitalu in dobičku in zato tudi silijo delavce-trgovce v nadurno delo. Trgovci morajo delati ob nedeljah in praznikih, kar zagovarja tudi vlada. Nobeden iz koalicijskih vrst pa se ne vpraša o kupni moči potrošnika, saj so mesečne plače bolj skromne. Morda pa t.i. ateisti ob nedeljah hodijo in kupujejo po trgovinah, da opazujejo trgovke in si s tem krajšajo nedeljski čas.

Nepotrebnemu nedeljskemu delu so ob sprejemanju zakona v parlamentu nasprotovali opozicijski poslanci, to so poslanci SDS in NSi. Pa vendar so bili v manjšini in so bili zato preglasovani. Sindikatom ni preostalo nič drugega, kot da vložijo pobudo za razpis referendumu. Volivcem so dali v presojo, da

se sami odločijo o potrebnosti nedeljskega obratovanja trgovin, saj so bili tudi sindikati mnenja, da to ni nujno potrebno, saj nedeljsko obratovanje trgovin v nobenem primeru neposredno ne ogroža človeškega življenja. Volivci smo se na referendumu odločili, da naj bodo trgovine ob nedeljah zaprte, saj večina potrošnikov, predvsem tistih z nižjimi prejemki, z lahkoto vse potrebne prehranske artikle nakupi že med tednom.

V Sloveniji smo imeli že kar nekaj referendumov in skoraj vsi so bili uspešni, kar pomeni, da vladajoča koalicija ni bila uspešna, ker je sprejemala zakone, ki so bili uperjeni proti interesom in potrebam državljanov. Kljub temu, da je referendum najvišja stopnja odločanja in da je parlament dolžan upoštevati njegov izid, nekaterih od njih koalicijske stranke niso upoštevale.

Stroške referendumov pa bi morala nositi oblast, vladajoče stranke, ki podpirajo in sprejemajo tako nesmiselne zakone, in ne državni proračun.

Davkoplačevalski denar, ki se ga porabi za referendumsko popraviljanje slabih in nesprejemljivih zakonov, bi se lahko porabil za druge, mnogo koristnejše namene.

*France Vidervol*

## V PREMISLEK

Imam pomislek, ki se verjetno poraja še komu, ki se giblje okrog zdravstvenega doma in vrtca. Zjutraj je tamkaj pravi prometni kaos, ker so ob cesti po novem postavljeni robniki in ni moč več umakniti avtomobila s ceste. Verjetno načrtovalci gradnje športne dvorane predvidevajo, da bodo starši, ki pripeljejo otroka v vrtec, parkirali na novem parkirišču, a zanimivo bo spet opazovati invalide, ki se bodo trudili pomakniti se na pločnik in z njega. Podoben problem bo z otroškimi vozički. V drugih krajih vidimo, kako umikajo robnike za lažji dostop, pri nas pa tega ne upoštevamo niti pri novogradnjah.

**NN**

## SVET IN RIBNICA STA LAHKO ŠE BOLJŠA

Svet se bo vedno vrtel..., zdaj je, kakršen je, in marsikomu tak niti najmanj ni všeč, ker se zdi, da je oropan marsičesa lepega in dobrega. Čeprav tudi to nosi v sebi, bomo z rubriko Vredni lepih besed poskušali izpostaviti tisto dobro, ki se dogaja med nami in v našem najbližjem okolju; kar razveseli naše srce in navda naš korak v nov dan z lahkotnostjo in razvedri pogled na svet. Razmišljali smo, ali bi dodali še rubriko Prisluzili so si pikro, saj je kritizma v najslabšem pomenu, ko se razvrednoti delo posameznika ali institucije samo zaradi predsodkov ali

pomanjkanja vedenja, dandanes še preveč. Vnesli smo rubriko, a z drugačnim imenom, ki sam po sebi nakazuje svojo dobronamernost: Zato, da bomo boljši. Ne bodite žaljivi, temveč korektni. S tem ko boste izpostavili določen problem, vedite, čemu služi kritika: da bomo ljudje drug do drugega bolj prijazni in da bo okolje zaradi našega pozitivnega in ustvarjalnega odnosa lahko boljše, kot je.

Opomba uredništva: Dolžina teksta naj ne presega 400 znakov (s presledki) oz. 70 besed.

*Uredništvo*

## LIONISTI S PLESOM ZBRALI 1,7 MIO SIT

**Izkupiček letošnjega dobrodelnega plesa je sicer manjši kot lanski, toda še vedno so ribniški lionisti med bolj uspešnimi Lions klubi v Sloveniji**

Člani ribniškega Lions kluba (LC) sledijo istim načelom, kot so si jih začrtali ustanovnega leta 1999, tudi potem, ko je poleti enoletno predsedovanje LC Ribnica prevzel Matjaž Ložar. Da dobrotu ne bo le ime..., je njihovo vodilo pri vseh akcijah, s pomočjo katerih lahko zberejo čim več sredstev v dobro ljudi in okolja.

Dobrodelni ples je vsekakor njihov največji vir, ker se denar zbira preko srečelova, dražbe umetniških slik, vstopnine in prispevkov donatorjev.

Letos so ga člani LC Ribnica iz kočevskega hotela Valentin preselili na grad Turjak, da bi z drugačnim ambientom ohranili zanimanje za ples in s tem morda pritegnili še več donatorjev.

Denarja jim je sicer po zadnjih podatkih uspelo zbrati manj kot lani, 1,7 mio SIT (lani 2,5 mio SIT), ker so bili tudi stroški plesa višji. Toda v primerjavi z mnogimi ostalimi Lions klubi v 127. distriktu, kamor spada Slovenija, so ribniški lionisti precej uspešni pri nabirkih denarja. Za letošnje načrte imajo na razpolago vsega skupaj 4,5 mio SIT, razdeljevali pa ga bodo z drobno in opazno razliko: medtem ko so prejšnja leta za ribniški zdravstveni dom kupili sodobno napravo za določanje dioptrije in pomagali pri akciji zbiranja prispevkov za nakup ultrazvoka, slabovidnim otrokom pomagali pri nakupu prilagojene računalniške opreme, invalidom financirali uporabo bazena..., nameravajo letos še bolj prisluhniti tistim posameznikom, ki jim je današnje življenje naložilo preveliko breme in jih potisnilo v socialno stisko.

Lionisti bodo svoje prvotno poslanstvo - pomoč slepim in slabovidnim - letos še vedno v celoti ohranjali, svojo podporo pa nudili tudi informativni pisarni proti drogam ter sofinancirali vozovnice socialno šibkim dijakom.

Odzvali so se tudi na veliki požar, ki je oktobra divjal v Loškem Potoku, in bodo v sklad namenili pol milijona tolarjev. Njihovo uho pa ne bo ostalo gluho vse dotlej, doker bo zaznalo, da nekdo, tam blizu njih, potrebuje roko, pravi 25 ribniških lionistov.

**AP**

**Številka transakcijskega računa Lions kluba Ribnica:**

**03114-1012788733**

**Dobrota se hrani z dobrimi deli...**

## PRIKLJUČIMO SE NA AVTOCESTO!



Vsem državljanom je verjetno že povsem jasno, da je večina naporov vladajoče politike usmerjena na tiste vsebinske sklope in področja, od katerih pričakuje veliko

podporo, ne oziraje se na resnične potrebe državljanov in posameznih 'regij'. Prav področja, ki imajo sicer dobre razvojne možnosti, nimajo pa glasovalnega potenciala, so več ali manj izpuščena iz večine pomembnih projektov in programov, ki se jih financira iz državnega proračuna. Iz vseh statistik izhaja, da se stanje na podeželju slabša, da se povečuje zaostanek v razvoju in da je politika enakomernega - policentričnega razvoja, ki naj bi jo izvajala naša vlada, neuspešna.

Razlike se povečujejo, velika je dnevna migracija prebivalstva v večja središča, in to vseh starostnih kategorij, stroški za pridobitev posameznih dobrin, (npr. izobrazbe) so za podeželane bistveno višji.

Prav tako ugotavljamo, da ni novih investitorjev, torej tudi ni novih delovnih mest, in da si mnogih, za mesto povsem običajnih dobrin skoraj ne moremo privoščiti.

Marsikateri problem in pomislek pa tudi težava bi bili odpravljeni, če bi podeželje imelo primerno urejeno in posodobljeno prometno infrastrukturo, ki bi se ustrezno navezovala tudi na avtocestno omrežje.

Marca 2000 smo tedanji župani devetih občin med Ljubljano in Kolpo podpisali Dogovor o skupnem nastopu občin za ureditev prometnih poti, ceste G2-106 Škofljica - Petrina in železniške proge Ljubljana - Grosuplje - Kočevje. Takrat smo ocenili, da ima ta cesta več tehničnih pomanjkljivosti, da nima urejenih obvozov nekaterih naselij, da so nekateri priključki slabo izvedeni in da predstavlja poseben problem odsek skozi Škofljico in Lavrico. Na tem delu se zaradi omejitve hitrosti (znižanje z 90 na 50 km/h) promet precej zgosti.

Še dodatno pa se zniža hitrost zaradi nivojskega križanja ceste z železniško progo in precej gostega tovornega in potniškega železniškega prometa, semaforiziranih križišč, javnih objektov - šol in vrtca in številnih drugih javnih priključkov in obrtnih con. S tem se nejevolja vseh uporabnikov ceste samo še povečuje, saj je potovalni čas do Ljubljane bistveno predolg. Vsaj za 20 do 25 minut porabimo preveč, da se pripeljemo v Ljubljano. Za naših 40 km porabimo več kot tisti, ki potujejo v Trst, in le nekoliko manj od onih, ki potujejo v Maribor.

Razmere pa se bodo samo še poslabšale. Škofljica je zaradi ugodne lege in neposredne bližine Ljubljane eno hitreje rastočih naselij. Velik je tudi pritisk na posodobitev proge, saj namerava Revoz razširiti kapacitete v Novem mestu, pričinja se polnjenje blagovnih rezerv v Ortneku, kar bo dodatno obremenilo cesto in železnico. Grosupeljski priključek na Škofljici pa bodo uporabljali tisti, ki ne bodo želeli plačevati cestnine ali bo uporabljen za obvoz v primeru nesreč na avtocesti.

Rekonstrukcija cestnega odseka, ki pravkar poteka na Škofljici, bo prinesla samo še novo oviro, novo semaforizirano križišče, s čimer se bodo razmere samo še poslabšale. To pa bo samo še dodatno odvrnilo potencialne investitorje v ribniško-kočevskem področju in še pospešilo beg v mesta, meje 'zaprttega' območja pa premaknilo daleč proti Ljubljani. Edina rešitev problema na območju občine Škofljica je izgradnja novega cestnega odseka med Pijavo Gorico in Industrijsko cono Vič-Rudnik (do Rutarja oziroma navezava na priključek za Ig), ki bo povsem obšel progo, naselji Škofljico in Lavrico ter istočasno omogočil ustrezen priključek na avtocestno omrežje.

Ta mesec naj bi se po načrtu dela državnega zbora sprejemala tudi resolucija o nacionalnem programu izgradnje avtocest v republiki Sloveniji, po domače rebalans nacionalnega programa. To je prav gotovo ključni dokument, v katerem bodo za približno naslednjih 10 let opredeljene vse najpomembnejše investicije na tem področju. Zato je potrebno izkoristiti priložnost, ki se nam ponuja, saj bodo pomembnejši posegi na ostalih cestah šele po letu 2012.

Na rebalans programa izgradnje avtocest sem vložil nekaj amandmajev, s katerimi predlagam, da se to, za nas življenjsko pomembno cesto, vklopi v ta najpomembnejši nacionalni projekt kot navezovalno cesto. Gre za odsek, ki je dolg približno 7 km in ki je od letos že v prostorskem planu občine Škofljica. Po planu naj bi se sprejel lokacijski načrt do leta 2006, pričetek gradnje pa bi bil možen po letu 2007.

Moram poudariti, da so se v podporo mojim predlogom zelo zavzeli tudi župani vseh občin, ki gravitirajo na to cesto, saj so že podpisali pismo podpore. Trudijo pa se tudi zagotoviti podporo institucij in poslancev svojih strank, intenzivno pa sta se vključili tudi Obrtni zbornici iz Ribnice in Kočevja. Prav tako pa sem hvaležen za podporo tudi poslancema, Drobničju in Vebru, ki bosta nedvomno lahko veliko pripomogla, da se napravi pomemben korak pri operacionalizaciji in realizaciji pred tremi leti zastavljene-ga cilja.

Samo z izgradnjo tega odseka bi se nam Ljubljana približala za najmanj 20 do 25 minut. S tem pa bi se bistveno spremenile razmere na tem približno 1000 km<sup>2</sup> velikem področju, na katerem živi okoli 45.000 prebivalcev, saj bi se odprle povsem nove poslovne priložnosti.

Vsi, ki imamo kakršnokoli možnost, da pripomoremo k realizaciji tega projekta, bi se morali potruditi, da z namero uspemo, sicer nam bo najverjetneje ušlo še eno desetletje.

Jože Tanko, poslanec DZ

## KAPITAL USTVARJA DELOVNA MESTA



Še vedno je zaznati staro obliko razmišljanja, da je obstoj, ohranjanje in razvijanje delovnih mest posledica administrativnih načrtov, sindikalne borbe za

preprečevanje odpuščanja delavcev in posegov državnih organov, ne pa posledica inovativnih idej, podjetniškega zagona in zlasti kapitalskega investiranja. Ravno zaradi takšnega razmišljanja je proces gospodarske rasti v Sloveniji okrnjen.

V Nemčiji se je del sindikatov uprl drugemu sindikatu zato, ker je le-ta vztrajal na nesmiselnih, nesmotrnih in predimenzioniranih zahtevah do delodajalcev, saj je to povzročilo beg investorjev, preselitev proizvodnih zmogljivosti in s tem izgubo delovnih mest. Res je, da edino človek lahko ustvarja "dodano vrednost" in vsak zasluži spoštovanje, spodobno plačilo in delovne razmere, vendar na drugi strani brez kapitalskih vlaganj ni zaposlitev, zlasti pa v sedanjem času globalizacije, kjer je največjo fleksibilnost in mobilnost dosegel ravno kapital.

Kapital ustvarja delovna mesta in vpliva na dodano vrednost ter hkrati zagotavlja vplačila v državno blagajno za javne programe. Po svoji naravi se obnaša kot plašna žival, ki se ob nevarnosti umakne in izginje, posledice pa so lahko za gospodarstvo in javno blaginjo hude. Zato bi nas moralo tudi v Ribniški dolini zanimati, kako bi pritegnili vlagatelje, ne pa jih preganjati samo zato, ker bodo želeli "dobro zaslužiti". Mislim, da ni med nami takšnega, ki bi si ne želel dobrega zaslužka. Če se tak vlagatelj ravna po vseh pravilih in zakonih, potem mu tudi dobrega zaslužka ne smemo oporekati. Vlagatelje bomo pritegnili z usposobljeno delovno silo, urejenimi obrtnimi in gospodarskimi conami, nižjimi dajatvami ob zagonu in z odpravljanjem administrativnih ovir.

Sodobne družbe omogočajo vse širšemu delu družbe možnost vključevanja tudi v lastniški kapital. Tako postaja vse več delavcev hkrati tudi delničarjev. Že nekaj časa opozarjamo na pomanjkljivost zakonodaje, ki ne zagotavlja enake obravnave malih in velikih delničarjev. Zato bi morali delo borze, namesto nekakšnega ukinjanja, celo okrepiti in zagotoviti, da bo šlo čim več kapitalskih transakcij skozi "organizirani trg" in manj pod mizo. Borzna afera kaže, da ima Slovenija premalo izkušenj z organiziranjem trga kapitala, zato je sklenjenih mnogo navideznih poslov, katerih cilj je špekulativno čimveč zaslužiti.

Državni zbor je na zadnjem zasedanju med drugim sprejel spremembo zakona o igrah



na srečo, ki je sicer v skladu s smernicami EU omogočil "prost pretok kapitala", kar pomeni, da bodo tudi tujci lahko postali (so)lastniki igralnic. Varovalni mehanizmi so sicer z zakonom zagotovljeni, vendar pa je prišlo do nesmiselnega odpiranja lastništva tujcem pri organiziranju klasičnih iger na srečo, ki imajo v naši državi poseben pomen, saj se iz koncesij in dohodkov od dividend zagotavljajo sredstva za dobrodelne humanitarne in športne organizacije. Ob takšnih predpostavkah ni bilo nobene potrebe dovoliti tujcem vstop na to lepo pogrnjeno mizo, tega tudi Evropa ne zahteva. Odločitev vladajoče koalicije je bila drugačna, žal!

S spremembo zakona o šolstvu smo poslanci DZ soglasno odprli še dve fakulteti v Mariboru, in sicer medicinsko ter policijsko varnostno. Poleg novih kapacitet za šolajoče bomo dobili okrepljen znanstveni potencial ob meji z Avstrijo, in s tem potreben vpliv, kar je pravzaprav tisto, o čemer bi se morali pogovarjati o konvenciji o bodočnosti Slovenije v EU. Ojačitev univerzitetnih središč ob obrobju države je pomembno, ni pa zadostno. Pogrešam še druge ustanove-banke, združenja, razvojno tehnološke centre ipd. V kupovanju bank v Vojvodini, Bosni in Srbiji ob zelo visokih rizikih, ki jih vodi NLB, ne vidim nacionalnega pomena. Sosednja Italija že ve, zakaj je kupila Koprsko banko! Z namenom, da bi se pospeševalo gospodarske dejavnosti širše Ribniške doline in okolice, sem dal pobudo, da se prijavimo na predrazpis ministrstva za gospodarstvo, ki med drugim prevzema upravljanje evropskega Sklada za regionalni razvoj. Cilj le-tega je sofinanciranje investicij na področju turizma. Pogoj za pridobitev sredstev iz razpisa so skupni, povezani projekti in partnerstvo večjih zainteresiranih institucij/podjetij. Na to pobudo so se odzvale ribniška in sosednje občine. Njihov cilj je pospeševanje razvoja regije s suhorobarsko tradicijo v povezavi s turizmom. Poleg občin bodo v projekt vključeni tudi drugi, posebej pomembno je sodelovanje izdelovalcev suhe robe.

mag. **Janez Drobnič**,  
poslanec DZ

## PRED VSTOPOM V EVROPSKO UNIJO



Dan vstopa v Evropsko unijo se nezadržno približuje. Dobrih 6 mesecev nas še loči do takrat. Sam včasih ne morem verjeti, kako hitro beži

čas. Imel sem priložnost sodelovati pri procesu pogajanj od prvega dne. Kar ne gre mi v glavo, da je od takrat minilo že 7 let. Ko smo začeli s pogajanjem, smo bili polni zanosa, idej in prepričan, kaj vse bomo spreminjali. Po vseh teh letih so nekatere iluzije sicer prešle, ostalo pa je osnovno prepričanje, da se stopiti v EU splača.

Jasno je, da ima EU skupna pravila, da je vedno več področij poenotenih, da si ni mogoče izmišljati nekih svojih pravil. Po vseh teh letih mi je jasno, da je EU neke vrste elitni klub evropskih držav, ki ima standarde članstva visoko postavljene. Ko si jih sposoben izpolniti, si že lahko prepričan, da si dosegel svojo zrelost.

Naša država je uspešno prehodila pot do članstva. Naša država končuje svoj zrelostni izpit. Mnogi državljani so kritični do svoje države. Kritika je vedno potrebna in je lahko dobra ter koristna, če je dobronamerana. Napak pa bi bilo razmišljati, da je v naši državi vse narobe, da tujci menijo, da pri nas še vlada komunizem ali kaj podobnega, kar se sliši pogosto na ulicah.

To preprosto ne drži. Naša država uživa med sedanjimi članicami EU velik ugled. Nestopno najvišjega od vse držav, ki vstopamo v EU.

Pravzaprav nam druge kandidatke za vstop

zavidajo našo pot. Pri njih se večinoma srečujejo še z mnogo večjimi gospodarskimi težavami in stiskami. To ne pomeni, da pri nas vseh teh stisk in problemov ni. Daleč od tega. So in veliko jih je. Veliko pa je tudi narejenega. Veliko se je spremenilo. Prav je, da včasih tudi sebi priznamo, da smo marsikaj uspeli v zelo kratkem času. Včasih bi lahko bili državljani Slovenije tudi malce ponosni. Prvič v zgodovini smo ustvarili svojo državo. V trinajstem letu njene samostojnosti bomo postali polnopravni člani EU.

Naši predniki so večinoma trpeli pomanjkanje in umirali v vojnah. Evropski narodi so se stoletja med sabo vojskovali. Mi, naša generacija, ima drugačno nalogo. Skupaj z ostalimi narodi Evrope želimo izgraditi Evropo miru, prijateljstva, blagostanja in gospodarskega razvoja. Ne Evrope vojn in pomanjkanja! In to so visoki cilji! Zanje se splača truditi, v to se splača verjeti. To je najprej EU, to so njena najpomembnejša poslanstva. Naša država se priključuje velikim evropskim idealom.

Pred nami so nove naloge in izzivi. Razprava o evropski ustavi je na svojem vrhuncu.

S tem ne ustvarjamo neke naddržave. Države članice EU ohranjamo svojo samostojnost. Pogovarjamo pa se o skupnih in poenotenih nastopih na številnih pomembnih področjih.

Doseči želimo bolj učinkovito delovanje. Tekma za prvenstvo med svetovnimi gospodarstvi je namreč huda.

EU si je zadala visok cilj - do leta 2010 postati vodilno svetovno gospodarstvo. Tekma za prestiž z ZDA bo huda. Poenotenje nekaterih rešitev o poteh za doseg tega cilja je zato nujna.

Tudi v Sloveniji smo pred dilemo, kako se opredeliti do nekaterih rešitev ideološke narave v evropski ustavi. Vprašanje tradicije in izvora evropske civilizacije spada mednje. Vprašanje omembe krščanstva kot izvora evropske kulture, omike in civilizacijskega napredka je eno tistih. Sam menim, da Evropa ne more bežati od svojih korenin. Te so globoko prepredene v vseh nitih in porah velike večine Evropejcev. Sam menim, da omemba izvora, tudi v kulturi humanizma in krščanstva, zagotovo sodi v evropsko ustavo. Zakaj bi se sramovali svojih korenin, bežali od dejstev? To bi bilo napak. Tega ne počenja nobena druga civilizacija.

Tukaj se pogledi tudi v Sloveniji razlikujejo. Sprejeti pač moramo dejstvo, da je sodobna Slovenija sestavljena iz različno mislečih ljudi. Prav je tako. Kot je prav, da se zavemo izvora in da o tem najdemo dogovor. Strpno, tako kot se za ljudi 21. stoletja spodobi.

Nekaj iluzij o EU se je v vseh teh letih od začetka pogajanj izgubilo. EU zagotovo ni nekaj popolnoma idealnega. Je pa v tem zgodovinskem obdobju najboljši odgovor na izzive in probleme evropske družbe. In zato verjamem vanjo.

Mag. **Franc But**

## Svetniški zapiski Nsi

Zadnja seja občinskega sveta je trajala pozno v noč, saj se je po dolgih počitnicah nabralo toliko problemov, da jih ni bilo mogoče hitro rešiti. Upam, da bomo v bodoče bolj sproti urejali stvari, saj bo dovolj časa za usklajevanje in iskanje optimalnih rešitev.

Na vprašanje o preskrbi vode in vzdrževanju vodovodnega omrežja, ki smo ga postavili, smo dobili naslednji odgovor:

JP Hydrovod Kočevje d.o.o. je upravljalec vseh vodovodnih omrežij, ki mu jih je Občina Ribnica prenesla v upravljanje. V Odloku o oskrbi s pitno vodo na območju občine Ribnica, ki ga je sprejel Občinski svet Občine Ribnica dne 12.7.2001, so natančno razmejene pristojnosti upravjalca javnega vodovoda in uporabnikov.

Po 28. členu odloka upravljalec vzdržuje vodovodno napeljavo do priključka uporabnika in pokriva tudi stroške vzdrževanja. Vzdržuje in zamenjuje tudi priključke, obračunske vodomere, vendar te na stroške uporabnika.

V naslednji pobudi smo predlagali spremembo Pravilnika o razdeljevanju sredstev društvom. Predlagamo, da se upošteva tudi:

- kvaliteta nastopov,
- nastopi izven Ribnice (gostovanja),
- tekmovalnja,
- člani, ki so iz drugih krajev.

Anica Benčina

Ribniška dolina spet nagrajena za svojo urejenost

**V DOLINI MANJ PLASTIKE, VEČ GLINE IN LESA**

Turistični informacijski center (TIC) Ribnica in z njim Občina Ribnica že sedem let zapovrstjo skrbita, da Ribniška dolina postaja čedalje lepša in bolj urejena, tako pa tudi prijaznejša do svojih prebivalcev in gostov. Vendar pa brez skrbnih družin, gospodinj in gospodarjev hiše in domačije ter s tem okolica in vasi ne bi bile tako urejene, kot so. Kakšen užitek se je peljati ali ustaviti v kraju, ki je lepo urejen, ozaljšan z rožicami in zelenjem ter že navzven prijaznega obraza. Tega se zaveda tudi ribniški župan Alojz Marn, ki je vse zbrane nagovoril in jim za trud namenil pohvale in čestitke.

Zaključek letošnje akcije "Urejena Ribniška dolina" je potekal 15. oktobra v galeriji Miklove hiše. Kot je povedala Danica Čampa Marič, vodja TIC Ribnica, so že mislili, da bo letošnja akcija slabše uspela, kajti bilo je veliko naravnih nevesočnosti, a "bile smo presenečene, da se rožam te katastrofe sploh niso poznale. Torej so bile letos gospodinj in ostali še posebej pridni. Prejeli smo 27 prijav, kar je ena več kot lansko leto. Povedati moram, da hiše in domačije ne prijavljajo "ta domači", ampak sosedje, morda sokrajani, sovaščani itd., pač tisti, ki opazijo lepo urejeno hišo, okolico," je v uvodu povedala Marinčeva.

Letos je bilo leto sprememb, je pojasnila, saj so prenovili priznanja in spremenili sistem podeljevanja. Prvič se je namreč zgodilo, da niso izpostavljali 1., 2. in 3. mesta, ampak so v obeh ocenjevalnih kategorijah podelili po tri enakovredne nagrade (skupaj 6), vsem ostalim sodelujočim (21) pa lična priznanja.

"Rekli smo si, saj ni to tekmovanje za medalje, ampak v prvi vrsti vzpodbuda, da dobro delaš in da s skupnimi idejami in znanjem naredimo Ribniško dolino 'lepo,'" je dodala Marinčeva. Posebna komisija, ki so jo sestavljale občudovalke lepega cvetja Danica Čampa Marinč



(TIC Ribnica), Mojca Remic (Kmetijsko svetovalna služba Ribnica), etnologinja Barbara Prelesnik (vse hiše fotografirala) ter Marinka Vesel iz Društva podeželskih žena Ribnica, je imela težko delo, ko je 11. septembra začela s svojim ocenjevalnim pohodom.

"V primerjavi z lanskim letom kakšnih razlik v pestrosti rož ni bilo. Nove pa so kombinacije rož, iz česar se vidi, da ljudje upoštevajo tudi nasvete naše redne gostje z Gorenjske Ruth Podgornik Reš, ki z nami sodeluje že sedem let. Veliko manj je tudi plastike, več pa je gline in lesa, ki sta tu doma," je urejenost in okrasitev primerjala Marinčeva. Nad lepšanjem svoje okolice in vasi so se najbolj navduševale Dolenja vas, Prigorica in Sušje. "V omenjenih vaseh je čutiti zdravo tekmovalno vzpodbujanje med ljudmi."

Za drugo leto ima Marinčeva že idejo, kako v ocenjevanje vključiti tudi samo središče Ribnice, saj so hiše in bloki tudi tu lepo urejeni in bi si zaslužili nagrado. V kategoriji stanovanjska hiša so nagrade za najlepšo ureditev prejele: Marta Mihelič iz Kota, Helena Pucelj iz Rakitnice in Liljana Stopar s Humca.

Nagrade za najlepše urejene domačije pa: Helena Mate iz Goriče vasi, Marta Šega iz Sajeveca in Martina Podgorelec iz Prigorice. Priznanja in nagrade je podelil ribniški župan. Po podelitvi so lahko vsi zbrani prisluhnili še strokovnemu predavanju stalne sodelavke te akcije gospe Ruth Podgornik Reš, ki je lani govorila o bučah, letos pa je z udeleženci delila znanje o urejanju naših zadnjih vrtičkov - grobov.

"Ko prihajamo v EU, bomo videli, da je kultura urejanja grobov čisto drugačna. In ko imaš občutek, da se tam res dobro počutiš, da je to lep kraj, ki ga lahko obišeš kadarkoli, je grob in pokopališče lepo urejeno," je v uvodu povedala Reševa, ki je avtorica že štirih knjig, v pripravi pa ima že dve novi (tudi o urejanju grobov). Poslušalci so se seznanili tudi s tem, kako je pomembno, da razumemo simboliko cvetja, posajenih rož in znakov na spomenikih ter da imeti zasajeno travo na grobu ni tako enostavna zadeva, saj zahteva nega trave ravno toliko skrbi kot nega rož.

Zdenka Mihelič, Foto Milan Glavonjič

## CERKVENI MEŠANI PEVSKI ZBOR SV. ROK V POLŠNIKU PRI LITJI

Pevci cerkvenega pevskega zbora Sv. Rok KUD France Zbašnjak smo 5. oktobra obiskali bivšega župnika Avguščina Klobčarja v novi župniji Polšnik pri Litji. Iz Dolenje vasi smo odrinili že ob 7. uri, saj je pot do Polšnika kar dolga. Ko smo prišli tja, smo se pripravili za sv. mašo, kjer smo tudi peli. Po maši je sledila ponovitev igrice Kekec, ki smo jo, tako kot na letošnjem ORATORIJU, zaigrali v dolenjevaškem narečju. Zbrani so bili navdušeni nad narečjem in modernejšo izvedbo igre in na koncu smo poželi velik aplavz. Povabili so nas tudi v župnišče, kjer sta nas že čakala vroč čaj in pasulj. Ko smo se odzvali in najedli, se je raztegnila harmonika in je zabrenkala kitara. Peli in zabavali smo se vse do poznega popoldneva, a tako kot vedno, smo se morali tudi mi odpraviti proti domu. Ker se je naš šofer avtobusa odločil prosti čas porabiti za nabiranje gob, smo ga še nekaj časa veselo čakali in se proti večeru vrnili domov z lepo izkušnjo in mislijo na najljubšo domačo posteljo ...

Eva Henigman



# MOJE VELIKE POLJANE, ČISTE IN PRIJAZNE

Turistično društvo Grmada se je odločilo, da v letu 2003 da še poseben poudarek urejeni in lepi okolici domov znotraj krajevne skupnosti Velike Poljane. Sem spadajo vasi: Velike Poljane, Dolnje in Gornje Podpoljane, Finkovo, Ortnek, Dule, Žukovo, Vrh, Bukovec in Škrajnek. Tako so nas v petek, 3. oktobra, vabili v prostore nekdanje podružnične osnovne šole na Velikih Poljanah, kjer je potekala sklepna prireditev ob zaključku prve olupševalne akcije "Moja vas, lepa, čista in prijazna".

Velik poudarek rožam in okrasnemu zelenju po oknih, balkonih in okoli hiše. Kar pa moti, ne samo mene, ampak gotovo vse vaščane, je samo središče Velikih Poljan, ki je na žalost zaparkirano s kontejnerji za smeti. Dobro bi bilo, če bi krajani to malo zamaknili." S svojim znanjem je strokovna komisija domačinom tudi nasvetovala drugačno zasaditev rož, ki se razlikuje med mestom in vasjo. Vse zbrane je pozdravil, organizatorje in sodelujoče pa pohvalil in jim čestital tudi ribniški župan Alojz Marn. Podelitev sta popestrila harmonikarja Andrej in Marko, seveda pa ni manjkal tudi domači župnijski pevski zbor. Priznanja in praktične nagrade so za lepo urejeno hišo dobili: družine Drobnič, Ambrožič, Strnad, Juvanc in Willewaldt z Velikih Poljan in družina Andoljšek z Dolnjih Podpoljan.



Velike Poljane imajo gotovo že kar nekaj izkušenj s takim ocenjevanjem, saj so leta 1999 dobile od občine Ribnica 2. priznanje v kategoriji za najbolj urejeno vas v občini. "Ker pa smo videli, da se ljudje v občinsko akcijo niso vključevali, smo jih hoteli vzpodbuditi. Tako se je počasi začelo premikati, počasi so začeli dojemati smisel te akcije," je namen akcije razložila predsednica TD Grmada Mara Okorn, ki je ta petkov večer označila kot posebno pomemben za njihovo KS. Komisija v sestavi Matjaž Karner (dipl. inž. agr., Rast Ljubljana), Mojca Arh Kos (Zavod za naravno in kulturno dediščino) in Mara Okorn (TD Grmada) je imela res veliko dela, saj so člani 'obredli' čisto vsako hišo krajevne skupnosti - enkrat vsi skupaj, drugič pa še vsak zase. "Hoteli smo podeliti tri priznanja, a je na Velikih Poljanah toliko lepega, da smo jih morali podeliti kar šest. Začuden smo bili tudi nad raznimi detajli, ki jih pogosto niti ne opazimo," je razložila Okornova pred samo podelitvijo. Matjaž Karner, ki je bil vesel povabila v komisijo, je kot strokovnjak marsikaj opazil na teh ogledih: "Videl sem, da imajo hiše z večjo površino zelenice tudi večjo zasaditev, kjer pa so hiše v tem omejene, dajo

In kot pravi Okornova, bodo z akcijo nadaljevali, morda bodo drugo leto dodali tudi tematske sklope, in s tem še bolj vzpodbudil vse vasi k skrbi za prijazno okolje.

Tekst in foto **Zdenka Mihelič**

**Naslednja številka Rešeta izide 28. novembra. Gradivo oddajte do 14. novembra.**

## RAJANJE V VESELEM DECEMBRU

Ni dolgo tega, kar smo se pritoževali nad neznošno vročino, se pogovarjali, kje in kako smo preživeli letni dopust, pa suša in toča... Mesec oktober se bo kmalu iztekkel, vreme in narava nas opozarjata, da se bo tudi to leto kmalu začelo poslavljanje. Ga bomo pustili kar tako oditi? Ne, ne bi bilo prav.

Turistično informacijski center tudi letos prevzema nalogo koordiniranja prireditev v Veselem decembru. Da bo teh prireditev čimveč in da bodo razporejene skozi ves december, pozivamo oz. vabimo vse organizatorje raznih prireditev, društva, gostince, osnovne šole (tudi podružnice), plesne skupine..., skratka vse, ki so pripravljeni sodelovati, da nam to sporočijo osebno ali na tel: 836 93 35; E-mail: turizem.ribnica@siol.net; ali na naslov TIC Ribnica, Škrabčev trg 23; 1310 Ribnica. Če se bo teh prireditev nabralo veliko, nameravamo izdati zloženko, kjer bo zapisano vse, kar se bo dogajalo meseca decembra.

Hkrati vas tudi obveščamo, da ima TIC Ribnica nov delovni čas, in sicer:

V ponedeljek, torek, četrtek, petek od 8.00 do 15.00 ure; v sredo od 8.00 do 12.00 in od 14.00 do 18.00 ure; v soboto od 8.00 do 12.00 ure. Skupaj se potrudimo, da bo december res vesel!

Danica Čampa Marinč  
za TIC Ribnica

Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, OI Ribnica vabi v okviru proslav ob občinskem prazniku na prireditve:

**21. november, ob 19. uri, dvorana Ideal, Ribnica NAŠI TRIJE ANGELI, komedija dramske skupine Neptun iz Polhovega Gradca**

P.S. Igra je bila načrtovana že za 17. oktober, vendar je odpadla, za kar se JSKD iskreno opravičuje.

# TEDEN OTROKA NA ŠOLI SUŠJE

Ob tednu otroka so na naši šoli potekale različne dejavnosti. Med drugim smo imeli prvi športni dan. Odpeljali smo se v Primože, v vojaško enoto za vzgojo in šolanje psov. Tam smo bili že drugič.

Prisrčno so nas sprejeli in pokazali veliko svojega dela. Bili smo navdušeni nad nazorno in prijetno predstavitvijo dela s psi. Videli smo, kje poteka zdravljenje, prehranjevanje in urjenje psov. Pokazali so nam opremo, ki jo uporabljajo za šolanje psov. Otroci so si navdušeno ogledovali vozila za prevoz psov in nekateri so celo sami sedli za volan. Prevzeti smo bili nad kužkom - belgijskim ovčarjem, ki je izurjen za iskanje eksploziva. Nemški ovčar nam je s svojim vodnikom prikazal sledenje, napad na "lumpa", premagovanje ovir. Najbolj pa so otroci ploskali mladičku Tušu, ki se šele uči vseh teh spretnosti.

Izvedeli smo, da morata biti pes in vodnik prijatelja, ki drug drugemu zaupata.

Presenečeni smo bili, kako dobri učenci so psi. Radi bi se z njimi kar primerjali.

Iskreno se zahvaljujemo vsem vojakom za prijetno druženje z njimi in njihovimi psi. Želimo jim še veliko uspeha pri njihovem nadaljnjem delu.

*Maruša Čop, prof. RP*



Že tretjič smo se v okviru tedna otroka udeležili Pikinega festivala v Velenju. Vsak obisk, od zadnjega so minila tri leta, pa je prav posebno doživetje. Otroci so bili nad pravilničnim vzdušjem prevzeti, saj nas je tam pričakala kar "prava" Pika. Prepustili smo se njenemu vodstvu. Pridno in z veseljem so učenci delali v ustvarjalnih delavnicah. Nastale so prave male mojstrovine, ki sedaj krasijo naše učilnice.

Tudi sami so se v lepotilnem kotičku spremenili v Pike.

Kar malce utrujeni smo se morali posloviti od gostiteljev z obljubo, da gotovo še kdaj pridemo. Polni lepih vtisov smo se pozno popoldne vrnil domov.

*Marija Lovšin, vodja šole Sušje  
Foto Maja Gornik*



## MIŠKOLINOVA DRUŽINA NAVDUŠEVALA OTROKE

Vrtec Ribnica je ob tednu otroka pripravil vsakodnevno krajšo lutkovno predstavo Miškolinova družina, ki so jo izvajale vzgojiteljice vrtca od 13. do 17. oktobra pred bivšo Manufakturo v centru Ribnice. Ta igrca je bila prava nadaljevanka, saj so otroci vsak dan nekaj novega spoznali, nekaj novega doživeli in se tudi kaj naučili. Najprej so seveda spoznali Miškolinovo družino, doživeli pa tudi prihod muce, s katero sta se z glavnim junakom najprej "ravsala". Miškolin je vmes praznoval tudi svoj rojstni dan in temu primerno

razveselil s sladkimi dobrotami tudi otroke, ki so si tisti dan ogledali predstavo. Za zadnji dan je Miškolin pripravil presenečenje z baloni in zakopal bojno sekuro z muco, s katero je postal pravi prijatelj. Miškolinova predstava je bila tako ne samo lepo popestrilo otrokom ob tednu otroka, ampak tudi poučna igrca o obnašanju, sodelovanju in prijateljstvu.

*Zdenka Mihelič  
Foto Darja Šilc*

miklova hiša | knjižnica

### KNJIŽNICA vabi otroke na USTVARJALNICO OB PRAVLJICI

SREČALI SE BOMO V SREDO,  
19. novembra  
ob 17.30 uri, v Knjižnici Miklova hiša.  
(Primerno za otroke, starejše od 4 let.)



### VRTEC RIBNICA

### PREŽIVITE VESELE URICE V VRTCU RIBNICA!

V Vrtcu Ribnica potekajo Vesele urice za otroke, stare od 3 do 6 let, ki ne obiskujejo dnevnega programa vrtca. Začele so se s septembrom 2003 in bodo potekale ob torkih do junija 2004.

Otroci so vključeni v treh skupinah:  
I. skupina od 8.00 do 10.00 ure  
II. skupina od 10.00 do 12.00 ure  
III. skupina od 16.00 do 18.00 ure

# MAŽORETE UPRAVIČILE VELIKA PRIČAKOVANJA

Ribničanke so se ovenčale s tretjim mestom na evropskem prvenstvu v Angliji

Osmega evropskega prvenstva NBTA (National Baton Twirling Association), ki je potekalo blizu Londona 4. in 5. oktobra so se udeležile tudi najboljše mažorete iz Slovenije. Med njimi je bilo tudi 26 Kočevk in 9 Ribničank (lani 2) pod vodstvom mentoric Klavdije Križ Potisk in Tine Jurkovič. Da se je od njih potihem veliko pričakovalo, ni bila skrivnost, saj so punce s svojimi izvrstnimi predstavami in nastopi vedno znova navduševale tako strokovne kroge kot seveda gledalce.

Tako so s svojim originalnim nastopom navdušile tudi strokovno komisijo v Angliji, ki je izmed devetih sodelujočih držav in številnih skupin, ki so se borile za najvišja mesta, ovenčala ribniško skupino B-junior s tretjim mestom in lepim pokalom. Vzdušje na tekmovanju je bilo menda enkratno, tako da udeležence tega še dolgo ne bodo pozabile.

In če so se v Angliji, kamor so odpotovale 1. 10., izvrstno odrezale, zakaj se ne bi tudi Ribničanke ob prihodu slavjenk v domači kraj, si je gotovo rekel Pajnič, oče ene izmed ribniških mažoret. Tako je avtobus, s katerim so skupaj potovale ribniške in kočevske tekmovalke, 6. oktobra pričakala na ribniškem trgu pred cerkvijo navdušena množica ljudi, med njimi starši, sorodniki in prijatelji, pa seveda ribniški godbeniki, vodja



Ribničani so mažorete pričakali celo z ognjemetom!

Foto Zdenka Mihelič

območne izpostave JSKD, Jože Lampe in tudi ribniški župan Alojz Marn. Veselje in presenečenje mažoret je bilo nepopisno, skakale in rajale so, da je bilo veselje. Po živahnih tonih ribniške pihalne godbe jih je v imenu staršev pozdravil in jim čestital Janez Pucelj (Anin oče), ki se je še posebej zahvalil mentoricama Tini in Klavdiji ter vsem, ki so kakorkoli pomagali k temu uspehu.



V tipični londonski govorilnici

Foto arhiv društva mažoret

Župan pa v svojem nagovoru ni pozabil tudi na starše, ki so vztrajali in vzpodbujali svoja dekleta. Mažoretam je takole čestital: "Tole tretje mesto je za nas kar odlično prvo mesto," in se jim za njihova odpovedovanja in vztrajno delo tudi zahvalil, saj Ribnico ponesle tja do Londona, v Veliko Britanijo, v svet. Povabil jih je tudi na občino, kjer naj bi se dogovorili o bodočem sodelovanju.

Huronski aplavz pa je prejela mentorica Potiskova, ki ni mogla skriti velikega veselja in presenečenja nad sprejemom v Ribnici: "Sem kar brez besed! ... Kaj takega v življenju še nisem doživela!" Po ognjemetu, razdeljenih šopkih in razrezani torti so se ribniške mažorete odpravile s pokalom domov. Avtobus pa je seveda odpeljal še Kočevke, ki so na EP dosegle tudi krasne rezultate: skupina B-senior 2. mesto, A-cicibani so postali evropski prvaki, solistka in duet pa sta dosegla 4. mesto.

Rezultati ribniških kot kočevskih mažoret bodo še dodatna vzpodbuda za nadaljnje delo teh, kot tudi novih članic.

Naše mažorete bomo lahko redno spremljali tudi na tekmah RD Inles - Riko, ko se bodo domače tekme končno lahko spet odvijale v ribniški dvorani.

Zdenka Mihelič



Dnevi se počasi, a vztrajno krajšajo in neopazno se je v naše kraje prikradla jesen. S seboj prinaša neverjetno število barv, ki dajejo polno raznolikost pokrajini, pritegnejo radovedne poglede in pomirjajo z božajočim dotikom. In če vse to lahko še s kom deliš, kaj ni to pravo doživetje?

Ni sonce,  
kar srca ogreje;  
beseda lepa,  
topla dlan -  
to žari močnejše! (Rada Polajnar)

## NOVEMBER

**Datum:** SOBOTA, 8. 11. 2003  
**Kam:** na TRADICIONALNI POHOD OD LITJE DO ČATEŽA  
**Izhodišče:** Litija  
**Zahtevnost:** LAHKA  
**Trajanje:** 6 ur  
**Vodja pohoda:** Martin Žuk

**Datum:** SOBOTA, 22. 11. 2003  
**Kam:** na IZLET V NEZNANO  
**Zahtevnost:** LAHKA  
**Trajanje:** ca. 4 ure  
**Vodja pohoda:** Stane Babič

Za vsak pohod bodo izobešeni plakati z vsemi potrebnimi podatki (prijave, ura odhoda, cena, zborna mesto, prevoz....).

## PLANINSKA NOVIČKA:

- Planinsko društvo Ribnica vabi vse planince in ljubitelje gora, da s svojimi predlogi sooblikujejo program pohodov in izletov za leto 2004. Svoje predloge, napisane na listku, lahko oddaste v Pl. koči pri Sv. Ani na Mali gori do vključno nedelje, 16. novembra.
- V letošnjem poletju je bilo obnovljenih več planinskih domov, med njimi tudi Dom na Peci (1665), ki je odlična vmesna točka do vrha Pece (2125 m). Dom, ki je ravno septembra letos praznoval 45-letnico postavitve, stoji na jasi tik pod vrhom Male Pece. Člani PD Mežica so ga v letošnjem letu temeljito obnovili, zamenjali so celotno leseno fasado, vsa lesena okna in obnovili ostrežje in balkone. Že lani pa je dom dobil tudi čistilno napravo. Dom je odprt od maja do oktobra in sodi med eno najbolj priljubljenih planinskih koč. Petnajst minut od koč je tudi leta 1962 urejena votlina kralja Matjaža. Ta spi za mizo, okoli katere se je sedemkrat ovila njegova brada. Bronasti Matjažev kip je delo pokojnega akademskega kiparja Marjana Keršiča - Belača.

Zdenka Mihelič

## JOGA V VSAKDANJEM ŽIVLJENJU

### PRIDOBIVANJE IN IZGUBLJANJE ENERGIJE (III)



Zgodovina prehrabnih znanosti se začena pred dobrimi pet tisoč leti. Imhotep, staroegipčanski "oče medicine", je natančno

zapisal, kaj je treba jesti, da se človek obrani določene bolezni. Tudi stari Grki, Arabci in drugi narodi so prav tako dobro vedeli, kako pomembna je prehrana za ohranjanje zdravja.

Znanost o njej so kot znanstveno vejo priznali šele v 19. stoletju, razcvet pa je doživela v drugi polovici 20. stoletja. V zadnjih desetletjih so nastala številna združenja in interesne skupnosti in celo njihova mednarodna mreža. IUNS so ustanovili leta 1946 in od takrat ima vsaka štiri leta kongres. Naslednji bo 2005. v južnoafriškem Durbanu. Na dunajskem kongresu je več strokovnjakov potrdilo, da so opozorila, da je vegetarijanska prehrana enostranska in neprimerna za ljudi, neutemeljena. Joan Sabate z univerze Loma Linda iz Kalifornije priznava, da povezave med vegetarijansko prehrano in zdravjem sploh še niso dovolj proučili, vendar je na podlagi znanstvenih dokazov iz zadnjih desetletij jasno, da igra vegetarijanstvo pomembno vlogo pri ohranjanju zdravja.

Ta prehrana je bogatejša z vitaminoma C in E in z nekaterimi minerali, ki so pomembni za preprečevanje osteoporoze, visokega krvnega pritiska, starostne sladkorne bolezni, ledvičnih kamnov in obolenj srca.

"Če ga primerjamo z običajnimi navadami, je pri vegetarijanskem življenjskem slogu tveganje, da bo prehranjevanje neuravnoteženo, načeloma precej manjše," pojasnjuje prof. Johanna Dwyer iz prehrabnega centra Frances Stern iz Washingtona. (Delo, 25.9.2001, str. 9)

Znano je, da je bilo in je še veliko slavnih ljudi vegetarijancev: Albert Einstein, Lev N. Tolstoj, Gandhi, B. Franklin, Pitagora, Leonardo da Vinci, Voltaire, Sokrat, Richard Wagner, Shelley, lord Byron, Rousseau ...

Nekaj njihovih misli:

"Človek je v resnici kralj zveri, saj jih s svojo brutalnostjo prekaša. Živimo na račun smrti drugih. Mi smo pokopališča! Sam se že od mladih let odpovedujem uživanju mesa."

(Leonardo da Vinci)

## JELENOV ŽLEB, najjužnejši zaselek Ribniške doline v Veliki gori

Mlajše generacije sedanjih prebivalcev vedo le malo o tem zaselku. Tej generaciji je Jelenov Žleb ostal le spomin o vojnih dogodkih iz 2. svetovne vojne na tem področju in o občinskem prazniku, v spomin na te dogodke. Prvo večje slavlje je bilo leta 1958, praznik pa smo zaznamovali vse do leta 1991.

Malo starejša generacija pa le ve, da je v Jelenovem Žlebu bila nekoč žaga v Rudeževi lasti.

Zaselek, imenovan Jelenov Žleb (Mathildensruhe), leži v k.o. Dane, oddaljen od Ribnica 17 do 20 km, odvisno od odcepa ceste, iz Loškega Potoka 11 km, iz Grčarič 13 km in s Travnogore 7 km. Za Rudeževo rodovino je to velik in pomemben kraj, saj so bili začetki njihovega gospodarjenja prav v Jelenovem Žlebu.

Z razvojem parnih žag za lesno predelavo, na našem področju je bila prva v Loškem Potoku, se je bilo treba oskrbeti z lesom - surovino.

Večje strnjene gozdne površine so bile prav na omenjenem področju. V tistem času, okrog leta 1860, ko je Theodor Rudež prevzel ribniško graščino, se je začelo privkati sekati drevje in vlačiti les iz gozda.

Theodor je študiral na Dunaju in postal doktor prava. Ravno tedaj, ko je prevzel ribniško posestvo, je bila velika potreba po lesu in prav mu je prišlo, da je s posekom in prodajo lesa lahko izplačal svoje brate in sestre ter postal edini lastnik posestva. Posekani les so vlačili na veliko jaso, na kateri sta pozneje nastala naselje in žaga. Od tu so vozili les s konji in volmi mimo sedanje kapelice za Loški Potok in tudi naprej na Rakek. Jaso, na kateri so skladiščili les, je bila do tedaj pravo gojišče divjadi - predvsem za jelenjad. Zato so začeli imenovati te del gozdne jase Jelenov Žleb.

Dr. Theodor Rudež je bil tudi poslanec kranjskega Deželnega zbora. Poročen je bil z Mathildo, roj. Kantz, iz Ljubljane, iz ugledne trgovske družine. Tu je pomembno omeniti rojstvo drugega otroka iz tega zakona, Antona, 21.7.1871. Ta je študiral na univerzi na Dunaju in postal gozdarski inženir. Ko se je po končanem študiju vrnil v Ribnico, se je posvetil velikemu posestvu v Veliki gori. Bil je ugledna osebnost, saj je bil takoj v Deželnem zboru in v liberalni stranki ter zaveden Slovenec. Opustil je pisavo priimka Rudež s "sch" in ga začel pisati z "ž". Jaso, na katero so postavljali lesene bivake za delavce, je poimenoval po umrli materi Mathildensruhe, kar pomeni Matildin počitek. Umrli je v 68. letu starosti.

Inž. Anton Rudež je bil vzoren gospodar, rad je pomagal revnejšim in bil priljubljen pri ljudih. Leta 1901 se je poročil z vdovo bratranca Johana Koslerja.



Jelenov Žleb po drugi svetovni vojni

Otroci so bili: Olga, kasneje poročena Zorc, Anton in Marko.

Po nekaj desetletjih izkoriščanja gozdov je inž. Anton Rudež že razmišljal o gradnji lastne parne žage, kot je med tem časom že bila Auerspergova v Glažuti. Z gradnjo je pričel po letu 1900. Žaga je bila zgrajena in je pričela obratovati leta 1905. Za razrez hlodovine sta bili na voljo dve venecijanki, ki sta zrezali do 7 m<sup>3</sup> na dan. Zaposlenih je bilo okrog 30 delavcev. Gozdarstvo je študiral tudi sin Anton.

## POD



Lovska kočica z verando (ob robu gozda)

Ko sta z Markom odrasla, sta prevzela celotno posest z žago. Ugotovila sta, da je njena zmogljivost premajhna, zato sta leta 1929 žago prenovila. Postavila sta polnojarmenik in večlistno venecijanko. Povečala se je kapaciteta razreza, s tem pa tudi število delavcev. Potrebovali so sekače, furmane, delavce na žagi, tudi gozdarje in lovce. Celo iz Italije so prihajale skupine, ker tam ni bilo dela. Kasneje sta brata uvidela, da je zaradi oddaljenosti od prometnih zvez žaga nerentabilna. Odločila sta se, da jo premestita bliže trgovskemu središču in prometni zvezi z železnico med Kočevjem in Ljubljano. Pripravila sta prostor na novi lokaciji, kjer stoji danes INLES - prej LIP.

Žaga v Jelenovem Žlebu je prenehala obratovati 30. septembra 1933.

V naslednjem letu (1934) je bila v Ribnici že nared in je obratovala pod imenom inž. Anton & Marko Rudež - lesna industrija in trgovina Ribnica.

Za prevoz lesa iz Jelenovega Žleba čez Glažuto je moral Rudež plačevati mitnino. Zato se je odločil, da zgradi cesto po pobočju Črnega vrha do "ravnice" proti Rakitnici. Krajevno jo še sedaj imenujejo Rudeževa cesta. Bila je kolavdirana in blagoslovljena leta 1937. Prvi voznik, ki je peljal tovornjak z lesom po njej, je bil Nace Meh iz Ribnice.

Leta 1897 je bila v Jelenovem Žlebu zgrajena lovska kočica z več sobami, s kasneje dodano verando. Tu se je shajala vsa Rudeževa rodovina in številni gostje, ki so prihajali iz vseh krajev na lov in rekreacijo. V lovski koči je bila knjiga gostov, v katero so vpisovali svoja doživetja in opažanja. Nekateri delavci niso imeli svojega doma in so s seboj pripeljali celo družine ali pa so jih na novo osnovali v tem naselju.



Rodovina Urbančič

## LISTEK

Tu želim prikazati rodovino Urbančič, katere potomci, ki še živijo, izhajajo iz Jelenovega Žleba. V Jelenovem Žlebu je bil za žagovodjo nastavljen že do tedaj zaposleni pri veleposestniku Rudežu - rojak Franc Urbančič. Poročil se je okrog leta 1896 s kuharico Carniel iz Trsta, ki so jo italijanski delavci pripeljali s seboj. Imela sta dva sinova in dve hčeri (Franc in Herman ter Mici in Tilda).

Vsi so bili rojeni v Jelenovem Žlebu.

Najstarejši Franc je šel v 1. svetovni vojni na rusko fronto in po končani vojni ostal tam, se poročil in leta 1968 umrl. Herman, drugi sin, je bil rojen 26.10.1899, osnovno šolo je obiskoval v Loškem Potoku. Po končani šoli ga je Rudež vzel za praktikanta v lesni stroki. Odšel je k vojakom in ko je odslužil vojaški rok, je bil zopet na posestvu kot gozdni čuvaj. Leta 1925 je od očeta Franca prevzel mesto žagovodje v Jelenovem Žlebu in kasneje tudi v Ribnici do leta 1942, dokler ga niso odvedli v internacijo.

Herman se je poročil z Ivano Krotofil iz delavskega naselja Glažuta. Imela sta dva sinova in dve hčeri. Sin Lado Urbančič, letnik 1927, živi v Kopru. Slavko, letnik 1929, je umrl pred tremi leti, Silva, rojena 1930, poročena Rugarčič, živi v Ribnici, in Mara, rojena 1932, poročena Mikelič, živi na Rabu.

Dve rodovini Urbančičev izhajata iz Jelenovega Žleba in tudi njihovi predniki so zaznamovani, da izhajajo od tam.

## REŠETO

I. Anton Rudež, gozdarski inženir, ki je bil rojen 21.7.1871, je dal postaviti v Jelenovem Žlebu kapelico, posvečeno sv. Antonu - Puščavniku prav na svoj rojstni dan, 21.7.1906. Ta kapelica je bila 7. avgusta 1906 posvečena od knezoškofjskega ordinariata in jo je blagoslovil tedanji ribniški dekan Dolinar. Med vojno kapelica ni bila uničena, temveč samo zapuščena in nenamensko uporabljena. V njej sta se 8.10.1919 prva poročila Marija, hči Franca Urbančiča, in Josip Felegger. Iz Rudeževe rodovine se niso poročali niti krščevali otrok v tej kapelici. Šele 16.9.2000 sta tu prva iz rodovine Rudež sklenila zakonsko zvezo Jurij Rudež in Maja Primc.

V tej kapelici je bila 5.8.2001 krščena tudi njuna hčerka Anja Rudež.



Kapelica Sv. Antona Puščavnika v Jelenovem Žlebu, posvečena ob 90-letnici, 21. 7. 1996.

Med vojno so bile od Italijanov požgane lovska kočica in druge stavbe, razen ob cesti na desni strani, kjer je stanoval gozdar in lovski čuvaj. 21.5.1942 so morali Jelenov Žleb nasilno zapustiti Lavrič, Ivan Rovin in Janez Grmek. Na mestu, kjer je prej stala lovska kočica, je bila leta 1953 sezidana nova lovska hiša. Zgrajeni sta bili tudi večja brunarica - baraka za delavce in logarnica. Stanovalci so bili v glavnem delavci iz Bosne. Z družinami so stanovali posamezni gozdarji, cestarji, predvsem pa lovski čuvaji.

Z dograditvijo gozdarskega doma v Glažuti leta 1970 so se iz Jelenovega Žleba premestili vsi stanovalci razen iz lovske hiše.

Mirko Oražem

VIRI : Dnevnik Olge Rudež Kosler, Inles in njegove korenine, podatki in nekatere fotografije Silve Rugarčič, lastni spomini

"Ko hoče človek umoriti tigra, temu pravi šport; ko pa hoče tiger umoriti njega, to imenuje ukrutnost." (George Bernard Shaw)

"Dokler bodo na svetu klavnice, bodo tudi vojne!" (Lev N. Tolstoj)

### VEGETARIJANSKI BIFTEK IZ SOJINIH KOSMIČEV

Sojine kosmiče (150 g) kuhamo 20 min. Ohladimo jih v kuhinjskem servietu, nato jih ožmemo. V mešalec damo:

- 1 čebulo
- 10 cm pora
- 4 stroke česna
- 3 sveže feferone, lahko vložene
- 1 kisló smetano
- 1 žlico sojine moke
- 1 žlico gorčice, poper, sol po želji
- 1 čajno skodelico orehov
- 2 čajni žlici rdeče paprike v prahu
- 1 čajno žlico pekoče paprike v prahu
- 1 žlico vegete

Začimbe zmešamo v mešalniku, počasi dodajamo že skuhamo in ohlajeno sojo, nato mešamo še 5 min.

Biftek jemo na popečenem kruhu (najboljši je koruzni), namazanem z maslom.

Prehrana našega področja je včasih precej temeljila na žitaricah, stročnicah in zelenjavi. Meso so uživali le ob nedeljah in praznikih. Pogosto je bilo na jedilniku proso ali kaša, danes je bolj moderen riž, čeprav novejša dognanja pripisujejo boljšo kvaliteto kaši. Nasploh žitarice dajejo energijo, zato so bile vsak dan na jedilniku, posebno pa koruza - žganci - ki je naravni klistir. Orehi, lešniki, krljci so se uživali najbolj pozimi, krljci pa kuhani za odžejanje poleti.

Z njimi je Miklavž razveseljeval otroke, dokler ni potrošništvo spretno vrnilo povsem drugačna, modernejša in razkošnejša darila. Da, včasih so bila darila skromna, veselje pa veliko.

Vsaka hiša na deželi je imela vrtiček, če ne njive, za pridelovanje zdrave hrane, brez umetnih gnojil in drugih strupov. Velika škoda je, da je danes tega vse manj - ne samo zaradi zdravega pridelovanja hrane, temveč zaradi zdravega kontakta z zemljo, ki nas kot materino naročje sprosti, da pozabimo na vse tegobe, napetosti, ter nas napolni z energijo.

Še marsikaj drugega bi znali povedati starejši. Jedli so bolj skromno, zato pa na nek način bolj zdravo. Danes je pogosto slišati, da je brez mesa že težko skuhati kosilo.

Pa vendar so mnogi ljudje že začeli razmišljati drugače. Mislim, da ne samo zaradi cen živil in bolezní, temveč v odgovornosti do sebe, svojega zdravja in kvalitete življenja.

Darinka Suljević  
Se nadaljuje.

Viri: Paramhans Swami Maheshwarananda: Sistem Joga v vsakdanjem življenju

## JOGA V VSAKDANJEM ŽIVLJENJU

